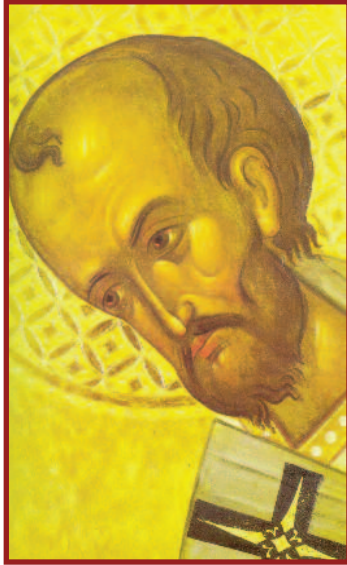

DUMNEZEIASCA LITURGHIE
A SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR

DE GODDELIJKE LITURGIE
VAN ONZE HEILIGE VADER JOHANNES CHRYSOSTOMUS

ROEMEENS - NAAST - NEDERLANDS

DUMNEZEIASCA LITURGHIE
A SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR

DE GODDELIJKE LITURGIE
VAN ONZE HEILIGE VADER JOHANNES CHRYSOSTOMUS

ROEMEENS - NAAST - NEDERLANDS

Uitgave: Orthodox Klooster in de Peel
Asten - Paastijd 2014

❖ INHOUD ❖

Woord vooraf	6
Enkele opmerkingen.....	7
De Goddelijke Liturgie van Johannes Chrysostomus	9
Noten	130

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΒΕΛΓΙΟΥ
ΚΑΙ ΕΞΑΡΧΙΑ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ ΚΑΙ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ

PATRIARCAT OECUMENIQUE OECUMENISCH PATRIARCHAAT
ARCHIEVEBISDE DE BELGIQUE AARTSBISDOM VAN BELGIË
EI EXARCHAT DES PAYS-BAS ET DU LUXEMBOURG EN EXARCHAAT VAN NEDERLAND EN LUXEMBURG

Διὰ τοῦ παρόντος θὰ ἤθελα νὰ ἀπευθύνω ἐγκάρδια συγχαρητήρια εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Ἀσθεν Ὀλλανδίας, εἰς τὴν Γερόντισσαν αὐτῆς Μαρίαν μοναχὴν καὶ τὴ συνοδείαν αὐτῆς, διὰ τὴν μετάφρασιν τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Ἱεροῦ Χρυσόστομου εἰς τὴν Ὀλλανδικὴν γλῶσσαν.

Ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι ἡ μεγαλύτερη πηγὴ εὐλογίας διὰ τὸν πιστὸν, ἀποτελεῖ δὲ τὸ κέντρον τῆς ὀρθοδόξου πίστεώς μας. Εἶναι τὸ μεγαλύτερον μυστήριον τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ ἀνάμεσά μας. Διὰ τοῦτο καὶ παραμένει πάντα ἡ μοναδικὴ ἐλπίς ἀληθινῆς ζωῆς διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Ἡ παρούσα μετάφρασις θὰ βοηθήσῃ ὅλους τοὺς πιστοὺς νὰ γνωρίσουν καλότερα τὸν πλοῦτον τῆς Ὀρθοδόξου Λατρείας μας, διὰ τοῦτο καὶ τὴν συνιστῶμεν ἐνθέρμως εἰς Κλήρον καὶ Λαόν.

Εὐχαριστῶν ἐκ μεχίαν διὰ τὸν πολῦτιμον κόπον των, εὐχομαί ὁ Δαρεοδότης Κύριός μας μὲ τις μεσιτεῖες τῆς Κυρίας Θεοτόκου, τῆς καὶ Προστάτιδος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, νὰ χαρίσῃ εἰς τὴν Γερόντισσαν Μαρίαν καὶ τὴν συνοδείαν αὐτῆς, ὑγίαν ἀδιάπτωτον, διὰ νὰ προβάλλουν δι' ἔτη πολλὰ τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν καὶ λατρείαν μας εἰς τὴν Ὀλλανδίαν.

Ἐν Βρυξέλλαις, ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει τῇ 20ῇ Μαρτίου 2012

Ὁ Μητροπολίτης Βελγίου
καὶ Ἐπίσκοπος Κάτω Χωρῶν
καὶ Λουξεμβούργου

† ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Deze vertaling is gemaakt uit de Griekse grondtekst. De uitgave is gebaseerd op de tekst van de Griekse uitgaven van *Apostoliki Diakonia*, Kerk van Griekenland-1981 en die van het klooster *Simono Petra*, uitgave 2001. Geringe afwijkingen gaan terug op de Liturgiestudie van N. Trebelas, gemaakt in 1935 voor de wetenschappelijke commissie van het Patriarchaat van Constantinopel: ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΙ. Vanaf 1978 tot nu toe hebben zeer velen, door op- en aanmerkingen, meegeholpen aan het tot stand komen van deze uitgave. Dankbaar denk ik terug aan de hulp van Joh. M. Fountoulis(†), docent Liturgiek in Thessalonika. Met de Russische-orthodoxe parochie van de H. Nicolaas van Myra in Amsterdam is vanaf 2008 samengewerkt om tot een gezamenlijke vertaling te komen van de priester teksten. Deze uitgave heeft de overeengekomen tekst.

Aan alle lezers en gebruikers van deze tekst vragen wij vergeving voor de onvolkomenheden. U allen vragen wij ons klooster te gedenken in uw gebeden en vooral bij de viering van het grote en heilige Mysterie van de Goddelijke Liturgie.

Abdis Maria en medezusters

Orthodox Klooster in de Peel - Asten - Paastijd 2014

voor meer informatie:

+ Orthodox Klooster in de Peel +
Geboorte van de Moeder Gods
Gruttoweg 7, 5725 RT Asten
tel/fax (0031) 0493 - 560421
www.orthodoxasten.nl ;
e-mail: orthodoxasten@hetnet.nl

Nummers ⁽¹⁾ in de tekst verwijzen naar **noten** achterin het boekje, vaak betrekking hebbend op verschillen in gebruik tussen Grieks en Slavisch. Meestal gaan deze verschillen terug op verschillende handschriften. Daarin staan bij iedere handeling één of meer toepasselijke verzen uit de psalmen of de profeten. Waarschijnlijk bad men zoveel regels als nodig was om de tijd van een handeling te overbruggen. In de Slavische traditie worden vaak meer verzen of zelfs de hele psalm gelezen. Wetenschappers zien graag dat de *cursieve tekst* wordt weggelaten, omdat het om latere toevoegingen gaat.

Altaar	=	de Altaartafel;
altaar	=	de altaarruimte;
P	=	tekst van de priester;
D	=	tekst van de diaken, die de priester bidt wanneer hij zonder diaken dient.
p	=	tekst van de priester, die overgeslagen wordt als er geen diaken meedient.
d	=	tekst van de diaken, die overgeslagen wordt als er geen diaken meedient;
P +	=	de priester geeft de zegen.

In de rubrieken is weggelaten:

- a. Dat de diaken bij het aankleden zijn gewaden kust;
dat de priester zijn gewaden zegent en kust.
- b. Dat de diaken iedere keer wanneer hij iets aan de priester geeft of iets van hem krijgt diens rechterhand kust.
- c. Dat de diaken iedere keer wanneer hij een gebed zegt zijn oraar opheft, het vasthoudend met drie vingers van zijn rechterhand.

Dumnezeiasca Liturghie

Sfintele uși sunt deschise și perdeaua ridicată. Diaconul, stând în fața ușilor împărătești zice cu glas mare:

d Binecuvântează, părinte.

Preotul, având capul descoperit, ia Sfânta Evanghelie cu amândouă mâinile, o ridică puțin și face semnul Sfintei Cruci pe sfântul antimis, începând cu capătul de sus, apoi cu cel de jos, la stânga și la dreapta zicând:

P Binecuvântată este împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

Preotul închide sfintele uși, iar diaconul zice ectenia mare. Dacă nu este diacon o zice preotul din altar:

D Cu pace Domnului să ne rugăm.

În timpul ecteniei mari strana răspunde după fiecare ectenie de cere-re.

S Doamne miluiește.

D Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Pentru pacea a toată lumea, pentru bună starea sfințelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm

De Goddelijke Liturgie

d Zegen, heer.

De priester heft het Evangelieboek op en maakt er een kruis mee boven het antimensioen, en zegt luid:

P Gezegend is het koninkrijk van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

D Laat ons in vrede bidden tot de Heer.

K Heer, ontferm U. *(Na iedere bede)*

D Om de vrede van boven en de redding van onze zielen, bidden wij de Heer.

Om vrede voor de gehele wereld, standvastigheid van de heilige kerken Gods en eenheid van allen, bidden wij de Heer.

Pentru sfântă biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu intră întru-înșă, Domnului să ne rugăm

Pentru Prea Fericitul Părintele nostru (N) Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, pentru (Înalt-) Prea Sfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (N), pentru cinstita preoțime și cea întru Hristos diaconime, și pentru tot clerul și poporul, Domnului să ne rugăm.

Pentru (*aici se pomeneste Cărmuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod*), Domnului să ne rugăm.

Pentru sfânt locașul acesta, țara aceasta și pentru toate orașele și satele și pentru cei ce cu credință locuiesc într-însele, Domnului să ne rugăm.

Pentru buna-întocmire a văzduhului, pentru îmbelșugarea roadelor pământului și pentru vremuri pașnice, Domnului să ne rugăm.

Pentru cei ce călătoresc pe ape, pe uscat și prin aer, pentru cei bolnavi, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei robiți și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

(Aici se pot adăuga și alte ectenii pentru felurite cereri.)

Voor dit heilig Godshuis en voor hen die er met geloof, eerbied en vreze Gods binnentreden, bidden wij de Heer.

Voor onze aartsbisschop (*Athenagoras*), de eerbiedwaardige priesters, de diakens in Christus, alle geestelijken en het volk, bidden wij de Heer.

Voor koning (*Willem-Alexander*), het koninklijk huis, de regering van ons land en hen die het beschermen, bidden wij de Heer.

Voor deze stad, (*of: dit klooster, of deze streek of dit eiland*) voor elke stad en streek en voor de gelovigen die er wonen, bidden wij de Heer.

Om gunstig weer en overvloed van de vruchten van de aarde, bidden wij de Heer.¹⁹

Voor de reizenden, de zieken, de lijdenden, de gevangenen en hun redding, bidden wij de Heer.

Pentru ca să fim izbăviți noi, de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

(S Preasfântă Născătoare de Dumnezeu miluiește-ne pe noi.)

Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

S Ție, Doamne.

P Doamne Dumnezeul nostru, a Cărei stăpânire este neasemănată și slavă neajunsă, a Cărei milă este nemăsurată și iubire de oameni negrăită, Însuți Stăpâne, după milostivirea Ta, caută spre noi și spre sfântă biserica aceasta, și fă bogate milele Tale și îndurările Tale cu noi și cu cei ce se roagă împreună cu noi.

ecfonisul: Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

Om bevrijding uit alle verdrukking, toorn, gevaar en nood, bidden wij de Heer.²⁰

Help en red ons, ontferm U en bescherm ons, o God, door Uw genade.

Onze alheilige, ongerepte, hooggezegende, glorierijke Vrouwe, de Moeder Gods en altijd Maagd Maria met alle heiligen indachtig,

(K Alheilige Moeder Gods, red ons. - Grieks -)

laten wij onszelf, elkaar en geheel ons leven toevertrouwen aan Christus onze God.

K Aan U, o Heer.

De priester zegt zacht het **GEBED VAN DE EERSTE ANTIFOON** ²¹

P Heer, onze God, Wiens macht onvergelykelyk en Wiens heerlijkheid onbegrijpelyk is; Wiens ontferming onmetelyk en Wiens mensenliefde onuitsprekelyk is: Gij, Heer, zie in Uw barmhartigheid op ons neer en op dit heilig Godshuis. Schenk ons en hun die met ons meebidden rijkelyk Uw ontferming en Uw mededogen.

Uitroep: Want U komt toe alle heerlijkheid, eer en aanbidding, Vader, Zoon en Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

Și se cântă Antifonul Întâi:

S Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Bindecuvintează, suflete al meu pe Domnul, și toate cele dinlăuntru meu numele cel sfânt al Lui. Bindecuvântat ești Doamne.

După ecfonis, diaconul se închină și trece înaintea icoanei Mântuitorului, ținând orarul la piept cu trei degete ale mâinii drepte, iar în acest timp preotul citește în taină Rugăciunea Antifonului Întâi. La încheierea antifonului, diaconul trece înaintea sfintelor uși, își ridică orarul și zice ectenia mică. Dacă nu este diacon o zice preotul din fața Sfintei Mese:

D Iară și iară cu pace, Domnului să ne rugăm.

S Doamne, miluiește.

D Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

S Doamne, miluiește.

D Pe Preasfânta, curata, preabindecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

S Preasfântă Născătoare de Dumnezeu miluiește-ne pe noi.

D Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

S Ție, Doamne.

Het koor zingt de eerste antifoon.²² De diaken maakt een buiging en gaat voor de ikoon van de Moeder Gods staan, gewend naar de ikoon van Christus.²³ Hij wacht daar tot de antifoon uitgezongen is. Daarna gaat hij weer op zijn gebruikelijke plaats staan en maakt een buiging en zegt:

D Nogmaals en nogmaals, laat ons in vrede bidden tot de Heer.

K Heer, ontferm U.

D Help en red ons, ontferm U en bescherm ons, o God, door Uw genade.

K Heer, ontferm U.

D Onze alheilige, ongerepte, hooggezegende, glorierijke Vrouwe, de Moeder Gods en altijd Maagd Maria, met alle heiligen indachtig,

laten wij onszelf, elkaar en geheel ons leven toevertrouwen aan Christus onze God.

K Aan U, o Heer.

*De priester zegt zacht het **GEBED VAN DE TWEDE ANTIFON*** ²⁴

P Doamne Dumnezeuul nostru, mântuiește poporul Tău și binecuvintează moștenirea Ta; plinirea Bisericii Tale o păzește, sfințește pe cei ce iubesc podoaba casei Tale, Tu pe aceștia îi prea mărește cu dumnezeiască puterea Ta și nu ne lăsa pe noi, cei ce nădăjduim întru Tine.

ecfonisul: Că a Ta este stăpânirea și a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

Și se cântă Antifonul al Doilea:

S Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Unule-Născut, Fiule și Cuvântul lui Dumnezeu, Cel ce ești fără de moarte și ai primit, pentru mântuirea noastră, a Te întrupa din Sfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria; Care neschimbat Te-ai întrupat. Și, răstignindu-Te, Hristoase Dumnezeule, cu moartea pe moarte ai călcat. Unul fiind din Sfânta Treime, împreună-slăvit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, mântuiește-ne pe noi!

La încheierea antifonului, diaconul stă iarăși în fața icoanei Născătoarei de Dumnezeu, ținând orarul la piept cu trei degete ale mâinii drepte. În acest timp preotul citește în taină Rugăciunea Antifonului al Doilea. Sfârșindu-se de cântat la strane Antifonul al doilea, diaconul trece înaintea sfintelor uși și zice etenia mică, iar dacă nu este diacon, o zice preotul din fața Sfintei Mese: Iară și iară..., Apără, mântuiește..., Pe Preasfânta..., Pe noi înșine...

P Heer onze God, red Uw volk en zegen Uw erfdeel. Bewaar heel Uw Kerk. Heilig hen die de luister van Uw huis liefhebben. Verheerlijk hen daarvoor door Uw goddelijke kracht en verlaat ons niet, die op U hopen.

Uitroep: Want van U is de macht, en van U is het koninkrijk, de kracht en de heerlijkheid: van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

Het koor zingt de 2e antifoon en aansluitend Eniggeboren Zoon en Woord van God, Gij Die onsterfelijk zijt, en omwille van onze verlossing vlees hebt willen aannemen uit de heilige Moeder Gods en altijd Maagd Maria, en zonder verandering mens geworden zijt; Die gekruisigd zijt en de dood door Uw dood hebt vertreden, Christus God, Die één zijt van de Heilige Drievuldigheid, en verheerlijkt wordt te zamen met de Vader en de Heilige Geest: red ons.

De diaken gaat op zijn gebruikelijke plaats staan.²⁵

D Nogmaals en nogmaals, laat ons in vrede bidden tot de Heer.

K Heer, ontferm U.

D Help en red ons, ontferm U en bescherm ons, o God, door Uw genade.

K Heer, ontferm U.

D Onze alheilige, ongerepte, hooggezegende, glorierijke Vrouwe, de Moeder Gods en altijd Maagd Maria, met alle heiligen indachtig, laten wij onszelf, elkaar en geheel ons leven toevertrouwen aan Christus onze God.

K Aan U, o Heer. *De diaken gaat het altaar in.*

P Cel ce ne-ai dăruit nouă aceste rugăciuni obștești și împreună-glăsuite, Cel ce și la doi și la trei, care se unesc în numele Tău, ai făgăduit să le împlinești cererile, Însuși, și acum, plinește cererile cele de folos ale robilor Tăi dându-ne nouă, în veacul de acum, cunoștința adevărului Tău, și în cel ce va să fie, viață veșnică dăruindu-ne.

ecfonisul:

Că bun și iubitor de oameni ești și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

Și se cântă îndată Antifonul al Treilea.

Diaconul intră în sfântul altar pe ușa dinspre miazăzi, iar preotul citește în taină Rugăciunea Antifonului al Treilea.

INTRAREA MICĂ

În timp ce strana cântă Fericirile, preotul și diaconul fac trei închinăciuni înaintea Sfintei Mese. Preotul ridică Sfânta Evanghelie și o dă diaconului. Diaconul merge înaintea preotului în jurul altarului. Ei ies pe ușa dinspre miazănoapte și se opresc în mijlocul bisericii. Diaconul, stând în mijlocul bisericii, în fața preotului și puțin în dreapta sa, zice:

d Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.

Preotul zice Rugăciunea Intrării:

De priester zegt zacht het GEBED VAN DE DERDE ANTIFOON ²⁶

P Gij hebt ons deze gemeenschappelijke en eenstemmige gebeden geschonken en beloofd om de smeekbeden te verhoren van twee of drie eenstemmig bidden in Uw Naam; verhoor nu ook het smeken van Uw dienaren, voorzover het goed voor ons is. Verleen ons in deze tegenwoordige tijd inzicht in Uw waarheid en schenk ons in de komende tijd het eeuwige leven.

Uitroep: Want Gij zijt de goede en menslievende God en tot U zenden wij de lof: tot de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

*De deuren worden geopend voor de kleine intocht.
Het koor zingt de derde antifoon, of de Zaligsprekingen.*

KLEINE INTOCHT

De priester en de diaken buigen drie maal voor het Altaar. De priester neemt het Evangelie en geeft het aan de diaken. Zij gaan rechtsom achterlangs het Altaar door de noorddeur naar buiten en maken de kleine intocht, voorafgegaan door kaarslicht. Voor de ambon aangekomen zegt de diaken zacht

d Laat ons bidden tot de Heer.

De priester zegt zacht het INTOCHTSGEBED

P Stăpâne Doamne, Dumnezeu nostru, Cel ce ai așezat în ceruri cetele și oștile îngerilor și ale arhanghelilor spre slujba slavei Tale, fă ca împreună cu intrarea noastră să fie și intrarea sfinților îngeri, care slujesc împreună cu noi și împreună slăvesc bunătatea Ta. Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

După rugăciune, diaconul, ținând orarul în mâna dreaptă, arată către răsărit cu mâna dreaptă și zice:

d Binecuvântează, părinte, sfânta intrare.

Preotul, binecuvântând către sfântul altar, zice încet:

P Binecuvântată este intrarea sfinților Tăi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Ei se închină de două ori. Diaconul îi dă Sfânta Evanghelie preotului să o sărute. Amândoi mai fac o închinăciune. Dacă însă în biserică este arhieru (sau la mănăstire, stareț), ei îl înlocuiesc pe preot și diaconul duce Sfânta Evanghelie celui mai mare să o sărute, sărutând și el mâna acestuia. După ce se termină cântarea, diaconul, stând înaintea sfintelor uși, înalță Sfânta Evanghelie cu icoana Învierii spre popor și zice:

D Înțelepciune, drepti!

*Diaconul intră în sfântul altar prin sfintele uși. Preotul se pleacă către străni, intră în altar și, luând Sfânta Evanghelie, o așează pe Sfânta Masă. S*Veniți să ne închinăm... *În timpul acestei cântări, preotul citește în taină. La praznicile împărătești, în loc de* Veniți să ne închinăm... *se cântă stihurile speciale. După această cântare se cântă troparele și condacele potrivite.*

P Meester, Heer, onze God, Die in de hemelen legioenen en heerscharen van engelen en aartsengelen hebt aangesteld voor de dienst van Uw heerlijkheid, geef dat met onze intocht ook de intocht geschiede van de heilige engelen, die samen met ons dienen en Uw goedheid verheerlijken. Want U komt toe alle heerlijkheid, eer en aanbidding, Vader, Zoon en Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

d Zegen, heer, de heilige intocht.

P Gezegend is de intocht van Uw heiligen, immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

De diaken laat de priester het Evangelie kussen. Zodra het koor de derde antifoon uitgezongen heeft, heft de diaken het Evangelie op, tot aan zijn voorhoofd, en roept, staande voor de priester:

D Wijsheid! Staat recht!

Zij gaan het altaar binnen, de diaken voorop, die het Evangelie op het Altaar legt. Het koor zingt Komt, laat ons... en de troparen en het kondaak van de tijd van het jaar.

RUĞĂCIUNEA CÂNTĂRII CELEI ÎNTREIT-SFİNTE

P Dumnezeu cel sfânt, Care întru sfinți Te odihnești, Cel ce cu glas întreit-sfânt ești laudat de serafimi și slăvit de heruvimi și de toată puterea cerească închinat; Cel ce dintru neființă întru ființă ai adus toate; Care ai zidit pe om după chipul și asemănarea Ta și cu tot harul Tău l-ai împodobit; Cel ce dai înțelepciune și pricepere celui ce cere, și nu treci cu vederea pe cel ce greșește, ci pui pocăința spre mântuire; Care ne-ai învrednicit pe noi, smeriții și nevrednicii robii Tăi, și în ceasul acesta, a sta înaintea slavei sfântului Tău jertfelnic și a-Ți aduce datorita închinare și preaslăvire; Însuși Stăpâne, primește și din gurile noastre, ale păcătoșilor, întreit-sfânta cântare și ne cercetează pe noi întru bunătatea Ta. Iartă-ne nouă toată greșeala cea de voie și cea fără de voie; sfințește sufletele și trupurile noastre și ne dă nouă să slujim Ție cu cuvioșie în toate zilele vieții noastre. Pentru rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și ale tuturor sfinților care din veac au bine-plăcut Ție. Că sfânt ești Dumnezeu nostru și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

După ce se cântă condacele, diaconul, stând între sfintele uși, cu fața către credincioși și, ținând orarul în mâna dreaptă, zice:

d Domnului să ne rugăm.

Ondertussen bidt de priester het TRISAGION-GEBED

P Heilige God, Die rust in het Heilige, Die met het Driemaal Heilig bezongen wordt door de serafijnen en verheerlijkt wordt door de cherubijnen en aanbeden door alle hemelse machten: Gij hebt het heelal vanuit het niet-zijn tot het zijn gebracht. Gij hebt de mens geschapen naar Uw beeld en gelijkenis en hem met al Uw genadegaven gesierd. Gij schenkt wijsheid en inzicht aan wie er om vraagt, en Gij versmaadt hen die zondigen niet, maar Gij hebt bekering ingesteld tot redding. Gij hebt ons, Uw geringe en onwaardige dienaren, waardig geacht om ook nu voor de heerlijkheid van Uw heilig Altaar te staan en U de verschuldigde aanbidding en lofprijzing op te dragen: aanvaard ook Zelf, Heer, uit de mond van ons zondaars de hymne van het Driemaal Heilig en bezoek ons in Uw goedheid. Vergeef ons iedere gewilde en ongewilde overtreiding. Heilig onze zielen en lichamen en geef ons om U in heiligheid te dienen alle dagen van ons leven; door de voorspraak van de heilige Moeder Gods en van alle heiligen, die U vanaf het begin der tijden welgevallig zijn geweest.

na de troparen zegt de diaken

d Laat ons bidden tot de Heer.

Preotul îl binecuvântează pe cap zicând:

P Că sfânt ești Dumnezeuul nostru și Ție slavă înălțăm,
Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea, -
(*Pauză*)

D Și în vecii vecilor.

S Amin. Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte,
miluiește-ne pe noi. (*de trei ori*) Slavă Tatălui și Fiului și
Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

*Preotul și diaconul se închină înaintea Sfintei Mese de fiecare dată
când se cântă Sfinte Dumnezeule... La Slavă... Și acum..., diaconul,
de la locul lui, arătând cu orarul spre proskomidiar, zice către preot:*

d Poruncește, părinte.

Preotul merge la proskomidiar își pleacă capul și zice:

P Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului.

Apoi diaconul arată către scaunul de sus și zice:

d Binecuvântează, părinte, scaunul cel de sus.

P Binecuvântat ești pe scaunul slavei împărăției Tale,
Cel ce șezi pe heruvimi, totdeauna, acum și pururea și
în vecii vecilor. Amin.

uitroep

P Want heilig zijt Gij, onze God, en tot U zenden wij de lof, tot de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd,

D en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen. *en zingt het trisagion:*

Heilige God, Heilige Sterke, Heilige onsterfelijke, ontferm U over ons. (3x) Eer ... Nu en ... Heilige onsterfelijke, ontferm U over ons.

D Met kracht!

K Met kracht. Heilige God, Heilige Sterke, Heilige onsterfelijke, ontferm U over ons.

Of op sommige feestdagen

K *Gij allen ... of Uw Kruis ...*

Ondertussen bidden ook de priester en de diaken elkaar afwisselend het 'Heilige God ..', waarbij zij drie buigingen maken voor het Altaar.

d Zegen, heer.

Zij begeven zich naar de troon achter het Altaar

P Gezegend Hij Die komt in de Naam des Heren.

d Zegen, heer, de verheven troon.

P Gezegend zijt Gij op de troon der heerlijkheid van Uw koninkrijk, Gij Die zetelt op de cherubijnen; immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

APOSTOLUL

După plinirea Cântării celei întreit-sfinte, diaconul venind între sfințele uși, cu fața spre credincioși, zice:

D Să luăm aminte.

P Pace tuturor.

C Și duhului tău.

Clericii merg și stau înaintea scaunului înalt. Cititorul stă în mijlocul bisericii cu fața la altar și cântă prochimenul Apostolului. Apoi diaconul zice:

D Înțelepciune.

C Din Epistola către...

D Să luăm aminte.

Cititorul, cu fața la altar, citește Epistola. Diaconul ia cădelnița cu tămâie și vine către preot pentru a primi binecuvântarea, apoi cădește Sfânta Masă împrejur și în sfântul altar și pe preot, apoi iese din altar și cădește după rânduială icoanele, jețul arhieresc, străni-le, pe citeț și, din mijlocul bisericii, pe ceilalți credincioși. Apoi, intră în sfântul altar, cădind.

P Pace ție, cititorule.

C Și duhului tău.

S Aliluia! Aliluia! Aliluia!

APOSTEL

Wanneer het 'Heilige God...' gezongen is, gaat de diaken naar de heilige deuren en kijkt richting volk.

D Laat ons aandachtig zijn!

P Vrede zij u allen!

L En met uw geest.

<i>L</i>	<i>leest het prokimen</i>	<i>K</i>	<i>herhaalt</i>
<i>L</i>	<i>leest het vers</i>	<i>K</i>	<i>herhaalt</i>
<i>L</i>	<i>leest 1ste helft</i>	<i>K</i>	<i>zingt 2e helft</i>

D Wijsheid.

L *leest het opschrift*

D Laat ons aandachtig zijn!

L *leest de perikoop*

Ondertussen (of tijdens het zingen van het alleluia) neemt de diaken het wierookvat en wierook, vraagt zegen aan de priester en bewierookt het Altaar rondom, heelt het altaar en de priester, en vanuit de Poort de ikonostase en het volk.

Als de apostel gelezen is

P Vrede zij u, lezer.

L En met uw geest.

K Alleluja, alleluja, alleluja. (3x)
en herhaalt dit na de psalmverzen die de lezer leest.

EVANGHELIA

Întorcându-se către Sfânta Masă, preotul citește încetișor rugăciunea dinaintea Evangheliei.

P Strălucește în inimile noastre, Iubitorule de oameni, Stăpâne, lumina cea curată a cunoașterii Dumnezeirii Tale și deschide ochii gândului nostru spre înțelegerea evanghelicelor Tale propovăduiri. Pune în noi și frica fericitelor Tale porunci, ca toate poftele trupului călcând, viețuire duhov nicească să petrecem, cuge-tând și făcând toate cele ce sunt spre bună-plăcerea Ta. Că Tu ești lumina sufletelor și a trupurilor noastre, Hristoase Dumnezeule și Ție slavă înălțăm, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și în vecii vecilor. Amin.

Diaconul, isprăvind de cădit, pune cădelnița la locul ei, se apropie de preot și primește de la el Sfânta Evanghelie și, închinându-se înaintea Sfintei Evanghelii, o ia cu amândouă mâinile și pune capătul orarului peste ea. După citirea Apostolului, preotul stă între sfintele uși cu fața spre credincioși și zice:

Diaconul iese cu Sfânta Evanghelie prin sfintele uși. Înaintea lui merg doi purtători cu sfeșnice cu lumânări; diaconul zice:

d Binecuvântează, părinte, pe binevestitorul Sfântului Apostol și Evanghelist (**N**)

De priester bidt voor het Altaar het EVANGELIEGEBED

P Laat stralen in onze harten, menslievende Heer, het zuivere licht van Uw goddelijke kennis en open de ogen van ons verstand om de verkondiging van Uw Evangelie te begrijpen. Plant in ons het ontzag voor Uw zalige geboden, zodat wij al onze vleselijke begeerten vertreden en een geestelijke levenswijze leiden en U behagen in al ons denken en doen. Want Gij zijt de verlichting van onze zielen en lichamen, Christus God, en tot U zenden wij de lof evenals tot Uw beginloze Vader en Uw alheilige, goede en levendmakende Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

De diaken hangt het wierookvat weg, gaat naar de priester en zegt met gebogen hoofd

d Zegen, heer, de verkondiger van het Evangelie volgens de heilige apostel en evangelist (*Mattheüs of Markus of Lukas of Johannes*).

Preotul, binecuvântându-l, zice:

P Dumnezeu, pentru rugăciunile Sfântului, întru tot lăudatului Apostol și Evanghelist (**N**) să-ți dea ție, celui ce binevestești, cuvânt cu putere multă, spre plinirea Evangheliei iubitului Său Fiu, a Domnului nostru Iisus Hristos.

d Amin.

În zilele săptămânii, preotul binecuvântează pe diacon în taină. După aceasta, diaconul (sau preotul dacă nu este diacon) stă între sfintele uși cu fața către credincioși, și zice:

D Înțelepciune, drepti, să ascultăm Sfânta Evanghelie.

P Pace tuturor!

Preotul stă între sfintele uși, cât timp diaconul citește din Sfânta Evanghelie.

S Și duhului tău.

D Din Sfânta Evanghelie de la (**N**) citire.

S Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.

Preotul sau diaconul al doilea zice:

P Să luăm aminte.

De priester zegent hem, zeggend:

p Moge God, door de gebeden van de heilige, roemrijke apostel en evangelist (...) het u geven, verkondiger van de Blijde Boodschap, om met grote kracht het woord te verkondigen, tot vervulling van het Evangelie van Zijn geliefde Zoon, onze Heer Jezus Christus.

Hij geeft hem het Evangelie.

d Amen.

EVANGELIELEZING

De diaken neemt het Evangelie aan, vereert het en gaat door de heilige deuren naar de ambon, voorafgegaan door kaarslicht. [N.B. 'ambon' kan zijn wat wij een preekstoel noemen, of anders op de onderste trede van de bisschops-koorstoel]. De priester staat voor het Altaar, naar het Westen gekeerd.

P Wijsheid, staat recht!

Laat ons luisteren naar het heilig evangelie.

Vrede zij u allen.

K En met uw geest.

D Lezing uit het heilig evangelie volgens [Mattheüs /...]

K Eer aan U, o Heer, eer aan U!

P Laat ons aandachtig zijn.

Dacă nu este diacon, preotul citește Sfânta Evanghelie, dintre sfintele uși, având de-a dreapta și de-a stânga câte un sfeșnic cu lumânare aprinsă. După citirea Sfintei Evanghelii, diaconul îndreaptă cartea către preot care zice:

P Pace ție, celui ce ai binevestit.

S Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.

Preotul, primind Sfânta Evanghelie de la diacon, o sărută și-i binecuvântează pe credincioși cu ea în semnul cruciudupă care o așează pe Sfânta Masă deasupra sfântului antimis. După citirea textului Evangheliei, urmează de obicei tâlcuirea ei (predica). După predică, dacă se ține acum, se închid sfintele uși, iar diaconul stând în fața sfintelor uși, în mijlocul bisericii, zice:

ECTENIA CERERII STĂRUITOARE

D Să zicem toți, din tot sufletul și din tot cugetul nostru să zicem.

S Doamne miluiește.

D Doamne, Atotstăpânitorule, Dumnezeuul părinților noștri, rugămu-ne Ție, auzi-ne și ne miluiește.

S Doamne miluiește.

D Miluiește-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-ne Ție, auzi-ne și ne miluiește.

S Doamne miluiește. *(de 3 ori).*

În acest timp, preotul zice în taină Rugăciunea cererii stăruitoare. Diaconul sau, dacă nu este diacon, preotul, zice:

Încă ne rugăm pentru Prea Fericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, șpentru (Înalt-) Prea Sfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (N) ț, și pentru toți frații noștri întru Hristos.

De diaken leest de aangegeven perikoop. Na de lezing geeft de diaken het Evangelie terug aan de priester

p + Vrede zij u, verkondiger van het Evangelie.

K Eer aan U, o Heer, eer aan U.

Vanaf de ambon verklaart de priester de gelezen perikoop van het evangelie of de apostel.

De diaken gaat op zijn gewone plaats staan

DRINGENDE LITANIE

D Zeggen wij allen met geheel onze ziel
en met geheel ons verstand, zeggen wij:

K Heer, ontferm U.

D Heer, Albeheerser, God van onze vaders, wij bidden
U: verhoor ons en ontferm U.

K Heer, ontferm U.

D Ontferm U over ons, o God, volgens Uw grote ontferming, wij bidden U, verhoor ons en ontferm U.

K Heer, ontferm U. *(3x na iedere bede)*

D Ook bidden wij voor onze aartsbisschop
(Athenagoras).

Ook bidden wij voor de abdis van dit heilig klooster.

Încă ne rugăm (*aici se pomenește Cârnuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod*), pentru sănătatea și mântuirea lor.

Încă ne rugăm pentru frații noștri: preoți, ieromonahi, ierodiaconi, diaconi, monahi și monahii și pentru toți cei întru Hristos frați ai noștri.

Încă ne rugăm pentru fericiții și pururea pomeniții ctitori ai sfânt locașului acestuia și pentru toți cei mai dinainte adormiți părinți și frați ai noștri dreptmăritori creștini, care odihnesc aici și pretutindeni.

Încă ne rugăm pentru mila, viața, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, lăsarea și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu enoriași, ctitori și binefăcători ai sfântului locașului acestuia.

Aici se pot pune ectenii pentru diferite cereri.

Încă ne rugăm pentru cei ce aduc daruri și fac bine în sfânta și întru tot cinstită bisă aceasta, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei ce cântă și pentru poporul ce stă înaintea și așteaptă de la Tine mare și multă milă.

RUGĂCIUNEA CERERII STĂRUITOARE

P Doamne Dumnezeul nostru, primește această rugăciune stăruitoare de la robii Tăi și ne miluiește pe noi, după mulțimea milei Tale, și trimite îndurările Tale

Ook bidden wij voor onze koning (Willem-Alexander), het koninklijk huis, de regering van ons land en hen die het beschermen.

Ook bidden wij voor de priesters, de diakens, de monniken en monialen en geheel onze broederschap in Christus.

Ook bidden wij om ontferming, leven, vrede, gezondheid, redding, bescherming, vergeving en kwijtschelding van zonden, voor al de vrome orthodoxe christenen die in deze stad (*streek*) wonen en voor de parochianen en weldoeners van deze heilige kerk.

Ook bidden wij voor de zalige gedenkwaardige stichters van deze heilige kerk (*of klooster*); voor alle reeds ontslapen parochianen, en voor alle rechtgelovigen die hier en overal rusten.

Ook bidden wij voor hen die goede vrucht dragen en weldoen in deze heilige en eerbiedwaardige kerk, voor hen die er werken, voor hen die er zingen en voor heel het aanwezige volk, dat van U grote en rijke ontferming verwacht.

Ondertussen bidt de priester het

GEBED VAN DE DRINGENDE LITANIE ²⁸

P *zacht* Heer, onze God, aanvaard deze dringende smeekbede van Uw dienaren en ontferm U over ons volgens de overvloed van Uw ontferming. Zend Uw mededo-

peste noi și peste tot poporul Tău, care așteaptă de la Tine mare și multă milă.

P Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu ești și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

ECTENIA PENTRU CEI CHEMAȚI

Preotul începe să desfacă sfântul antimis. Totuși Ectenia și Rugăciunea pentru cei chemați pot fi omise în unele situații. În acest caz, antimisul se desface la zicerea Ecteniei Cererii Stăruitoare, înaintea ecfonisului. Dacă se omite Ectenia pentru cei chemați, diaconul zice acum Ectenia pentru credincioși.

D Rugați-vă cei chemați, Domnului. *(Preotul desface partea din stânga sa).*

S Doamne miluiește.

D Cei credincioși, pentru cei chemați să ne rugăm, ca Domnul să-i miluiască pe dânșii. Să-i învețe pe dânșii cuvântul adevărului. Să le descopere lor Evanghelia dreptății. Să-i unească pe dânșii cu Sfânta Sa sobornicescă și apostolească Biserică. Mântuiește, miluiește, apără și-i păzește pe dânșii, Dumnezeule, cu harul Tău. Cei chemați, capetele voastre Domnului să le plecați.

S Ție, Doamne.

gen neer over ons en over heel Uw volk, dat van U rijke ontferming verwacht.

uitroep: Want Gij zijt een ontfermende en menslievende God, en tot U zenden wij de lof: tot de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

CATECHUMENEN-LITANIE

D Catechumenen, bidt de Heer.

K Heer, ontferm U. *(doorgezongen tijdens de volgende beden)*

D Gelovigen, laat ons bidden voor de catechumenen.
Dat de Heer Zich over hen moge ontfermen.
Hen moge onderrichten in het woord der waarheid.
Hun het evangelie van de gerechtigheid moge openbaren.
Hen met Zijn heilige, katholieke en apostolische Kerk
moge verenigen.
Red hen, ontferm U, help en bescherm hen, o God,
door Uw genade.
Catechumenen, buigt uw hoofd voor de Heer.

K Voor U, o Heer.

*De priester neemt het Evangelie op, maakt er een kruis mee boven
het antimensien en legt het naar achteren.*

RUĞĂCIUNEA PENTRU CEI CHEMAȚI

Preotul citește în taină:

P Doamne Dumnezeu nostru, Cel ce întru cele de sus locuiești și spre cei smeriți privești, Care ai trimis mântuire neamului omenesc pe Unul-Născut Fiul Tău și Dumnezeu, pe Domnul nostru Iisus Hristos, caută spre robii Tăi cei chemați, care și-au plecat grumajii înaintea Ta, și-i învrednicește pe dâșii, la vremea potrivită, de baia nașterii celei de a doua, de iertarea păcatelor și de veșmântul nesticăciunii; unește-i pe dâșii cu sfânta Ta sobornicească și apostolească Biserică și-i numără pe dâșii cu turma Ta cea aleasă.

Preotul zice ecfonisul în timp ce însemnează cruciș cu buretele deasupra sfântului antimis. Apoi îl sărută și îl pune la locul lui, sus în dreapta antimisului.

P Ca și aceștia împreună cu noi să slăvească preacinstitul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

D Câți sunteți chemați, ieșiți.

Cei chemați, ieșiți.

Câți sunteți chemați, ieșiți.

Ca nimeni dintre cei chemați (să nu rămână).

D Câți suntem credincioși, iară și iară cu pace

Domnului să ne rugăm.

Voordat hij het antimension openvouwt, zegt de priester zacht het

GEBED VOOR DE CATECHUMENEN ²⁹

P Heer, onze God, Gij woont in den hoge en ziet neer op het geringe. Gij hebt Uw eniggeboren Zoon, onze Heer en God Jezus Christus, als redding gezonden tot het geslacht der mensen. Zie neer op Uw dienaren, de catechumenen, die hun hoofd buigen voor U. Acht hen te rechter tijd waardig voor het Bad der wedergeboorte, de vergeving van de zonden en het kleed van de onvergankelijkheid. Verenig hen met Uw heilige, katholieke en apostolische Kerk en tel hen bij Uw uitverkoren kudde.

Uitroep: Opdat ook zij met ons Uw alomgeëerde en hoogverheven Naam verheerlijken: van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

De priester vouwt het antimension open.

D Catechumenen, gaat allen heen;
catechumenen, gaat heen;
catechumenen, gaat allen heen.
Laat niemand van de catechumenen hier blijven.
Wij gelovigen, laat ons nogmaals en nogmaals
in vrede bidden tot de Heer.

S Doamne miluiește.

D Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeuule, cu harul Tău.

S Doamne miluiește.

D Înțelepciune!

RUGĂCIUNEA ÎNTÂI PENTRU CREDINCIOȘI

P Mulțumim Ție, Doamne, Dumnezeul Puterilor, Care ne-ai învrednicit pe noi a sta și acum înaintea sfântului Tău jertfelnic și a cădea la îndurările Tale, pentru păcatele noastre și pentru păcatele cele din neștiință ale poporului. Primește Dumnezeuule, rugăciunea noastră; fă-ne să fim vrednici a-Ți aduce rugăciuni, cereri și jertfe fără de sânge pentru tot poporul Tău; și ne învrednicește pe noi, pe care ne-ai pus întru această slujbă a Ta, cu puterea Duhului Tău celui Sfânt, ca fără de osândă și fără de sminteală, întru mărturia curată a cugetului nostru, să Te chemăm pe Tine în toată vremea și în tot locul și, auzindu-ne pe noi, milostiv să ne fii nouă, întru mulțimea bunătății Tale.

P Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

K Heer, ontferm U.

D Help en red ons, ontferm U en bescherm ons, o God, door Uw genade.

K Heer, ontferm U.

D Wijsheid.

HET EERSTE GEBED VAN DE GELOVIGEN

P *zacht* Wij danken U, Heer, God der krachten, dat Gij ons ook nu waardig hebt geacht om voor Uw heilig Altaar te staan en neer te vallen voor Uw barmhartigheid, om onze zonden en de in onwetendheid begane zonden van het volk. Aanvaard, God, ons gebed. Acht ons waardig om U gebeden, smeekbeden en onbloedige offers aan te bieden voor heel Uw volk. Stel ons, die Gij voor deze dienst hebt aangesteld, door de kracht van Uw Heilige Geest in staat om U altijd en overal aan te roepen, onberispelijk en zonder aanstoot te geven, en met het getuigenis van een zuiver geweten, opdat Gij ons verhoort en ons genadig zijt in de overvloed van Uw goedheid.

Uitroep:

Want U komt toe alle heerlijkheid, eer en aanbidding, Vader, Zoon en Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

A DOVA ECTENIE PENTRU CREDINCIOȘI

- D** Iară și iară cu pace, Domnului să ne rugăm.
- S** Doamne miluiește.
- D** Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.
- S** Doamne miluiește.
- D** Înțelepciune!

RUGĂCIUNEA A DOVA PENTRU CREDINCIOȘI

- P** Iarăși și de multe ori cădem la Tine și ne rugăm Ție, Bunule și Iubitorule de oameni, ca privind spre rugăciunea noastră, să curățești sufletele și trupurile noastre de toată necurăția trupului și a duhului și să ne dai nouă să stăm nevinovați și fără de osândă înaintea sfântului Tău jertfelnic. Și dăruiește, Dumnezeu, și celor ce se roagă împreună cu noi spor în viață, în credință și în înțelegerea cea duhov nicească. Dă lor să-Ți slujească totdeauna cu frică și cu dragoste și întru nevinovăție și fără osândă să se împărtășească cu Sfintele Tale Taine și să se învrednicească de cereasca Ta împărăție.
- P** Ca sub stăpânirea Ta totdeauna fiind păziți, Ție slavă să înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

D Nogmaals en nogmaals, laat ons in vrede bidden tot de Heer.³⁰

K Heer, ontferm U.

D Help en red ons, ontferm U en bescherm ons, o God, door Uw genade.

K Heer, ontferm U.

D Wijsheid!

Hij gaat door de noorddeur het altaar binnen.

HET TWEDE GEBED VAN DE GELOVIGEN

P *zacht* Steeds opnieuw vallen wij voor U neer en bidden U, goede en menslievende, om neer te zien op ons gebed en onze zielen en lichamen te reinigen van alle vleselijke en geestelijke smet. Geef ons om zonder schuld of veroordeling voor Uw heilig Altaar te staan. Schenk, o God, ook aan hen die met ons meebidden vooruitgang in leven, in geloof en in geestelijk inzicht; geef hun om U altijd met ontzag en liefde te aanbidden en zonder schuld of veroordeling aan Uw heilige Mystериën deel te nemen en Uw hemels Koninkrijk waardig te worden.

Uitroep:

Opdat wij, door Uw macht altijd beschermd, tot U de lof opzenden: tot de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

Strana cântă cântarea heruvimică până la: Ca pe Împăratul...

S Noi, care pe heruvimi cu taină închipuim și făcătoarei de viață Treimi întreit-sfântă cântare aducem, toată grija cea luminează să o lepădăm.

Preotul citește în taină Rugăciunea din timpul cântării heruvimice:

RUGĂCIUNEA DIN TIMPUL CÂNTĂRII HERUVIMICE

P Nimeni din cei legați cu poftă și cu desfătări trupești nu este vrednic să vină, să se apropie, sau să slujească Ție, Împăratul slavei; căci a sluji Ție este lucru mare și înfricoșător chiar pentru puterile cele cerești. Dar, totuși, pentru iubirea Ta de oameni cea negrăită și nemăsurată, fără mutare și fără schimbare Te-ai făcut om, și Arhiereu al nostru Te-ai făcut, și, ca un Stăpân a toate, ne-ai dat slujba sfântă a acestei jertfe liturgice și fără sânge; că singur Tu, Doamne Dumnezeul nostru, stăpânești cele cerești și cele pământești, Care Te porți pe scaunul heruvimilor, Domnul serafimilor și Împăratul lui Israel, Cel ce singur ești Sfânt și întru sfinți Te odihnești. Deci pe Tine Te rog, Cel ce singur ești bun și binevoitor, caută spre mine păcătosul și netrebnicul robul Tău, și-mi curățește sufletul și inima de cugete viclene; și învrednicește-mă, cu puterea Sfântului Tău Duh, pe mine, cel ce sunt îmbrăcat cu harul preoției, să stau înaintea sfintei Tale mese acesteia și să jertfesc sfântul și preacuratul Tău Trup și

GROTE INTOCHT

Het koor zingt het cherubijnenlied.

Wij die de cherubijnen geheimnisvol uitbeelden, en de levenschenkende Drie-eenheid het driemaal heilig toezingen: Laat ons nu alle aardse zorgen terzijde stellen. Om de Koning van het heelal te ontvangen.

HET GEBED VOOR DE GROTE INTOCHT

P Niemand die gebonden is door vleselijke begeerten en lusten is waardig tot U te gaan, noch U te naderen, noch U te dienen, Koning der heerlijkheid. Het is immers groot en vreeswekkend om U te dienen, zelfs voor de hemelse machten. Toch zijt Gij in Uw onzegbare en onmetelijke mensenliefde mens geworden, zonder wijziging of verandering te ondergaan. Gij zijt onze Hogepriester geworden en Gij hebt ons de heilige dienst van dit liturgisch en onbloedig offer toevertrouwd, als Heerser over alles, want Gij alleen, Heer onze God, heerst over alle hemelse en aardse wezens. Gij wordt gedragen op de cherubijentroon, Gij, de Heer van de serafijnen en de Koning van Israël, Die alleen heilig zijt en Die rust in het Heilige. Daarom smEEK ik U, Die alleen goed zijt en bereid om te luis-teren: zie neer op mij, Uw zondige en nutteloze die-naar, en reinig mijn ziel en mijn hart van een slecht geweten; en stel mij, die Gij bekleed hebt met de gena-de van het priesterschap, in staat om door de kracht van Uw Heilige Geest hier voor Uw heilig Altaar te staan, om de heilige dienst van Uw heilig en smette-loos Lichaam en Uw kostbaar Bloed te verrichten.

scumpul Tău Sânge. Căci la Tine vin, plecându-mi grumajii mei și mă rog Ție: Să nu întorci fața Ta de la mine, nici să mă lepezi dintre slujitorii Tăi, ci binevoiește să-Ți fie aduse darurile acestea de mine păcătosul și nevrednicul robul Tău. Că Tu ești Cel ce aduci și Cel ce Te aduci, Cel ce primești și Cel ce Te împarți, Hristoase, Dumnezeuul nostru, și Ție slavă înălțăm, împreună și Celui fără de început al Tău Părinte și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

După ce preotul a zis rugăciunea, el și diaconul zic în taină cântarea heruvimică de trei ori, făcând câte o închinăciune la fiecare sfârșit.

CÂNTAREA HERUVIMICĂ

P Noi, care pe heruvimi cu taină închipuim și făcătoarei de viață Treimi întreit-sfântă cântare aducem, toată grija lumeașcă acum să o lepădăm...

D ...Ca pe Împăratul tuturor, să primim pe Cel înconjurat în chip nevăzut de cetele îngerești. Aliluia, aliluia, aliluia.

Și de nu s-a făcut mai înainte acoperirea Cinstitelor Daruri la proscomidiar, se face acum. Se ridică apoi perdeaua și se deschid sfintele uși. Diaconul dă cădelnița preotului, și, luând o lumânare aprinsă merge înaintea preotului care tămâiază Sfânta Masă împrejur, altarul tot și ieșind prin sfintele uși, tămâiază icoanele și pe credincioși. Preotul zice în taină Psalmul 50 până la versul Jertfa lui Dumnezeu,

Daarom kom ik met gebogen hoofd tot U en bid ik U: wend Uw aangezicht niet van mij af en verwerp mij niet uit het getal van Uw kinderen. Maar acht mij, Uw zondige en onwaardige dienaar, waardig om U deze gaven aan te bieden. Gij, Christus onze God, zijt het immers Die aanbiedt en aangeboden wordt, Die aanvaardt en uitgedeeld wordt, en tot U zenden wij de lof, evenals tot Uw beginloze Vader en Uw alheilige, goede en levendmakende Geest; nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Na het gebed zeggen priester en diaken staande voor het Altaar³¹:

- P** Wij die de cherubijnen geheimnisvol uitbeelden, en de levenschenkende Drie-eenheid het driemaal heilig toezingen, laat ons nu alle aardse zorgen terzijde stellen.
- D** Om de Koning van het heelal te ontvangen, onzichtbaar begeleid door engelscharen. Alleluja.

De priester of de oudste diaken bewierookt het Altaar rondom, de altaarruimte en van vlak voor de Deuren de ikonen van Christus en de Moeder Gods en het volk, bij zichzelf biddend: op zondag: Nu wij Christus' Opstanding... (zie p. 139) en ps. 50, op andere dagen Komt laat ons ... (3x) en ps. 50, tot 'Doe goed, Heer'.

duhul umilit... . Dacă este timp el poate zice și alte tropare de umilință. Întorcându-se la Sfânta Masă, preotul dă cădelnița diaconului. Amândoi fac apoi două închinăciuni înaintea Sfintei Mese, zicând:

P Dumnezeu, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

După aceea preotul sărută sfântul antimis, Sfânta Cruce și Sfânta Masă. Diaconul sărută numai Sfânta Masă. Mai fac apoi amândoi o închinăciune și se întorc plecându-se, dintre sfintele uși, către credincioși. Merg după aceea la proscomidiar și închinându-se de trei ori, zic:

Dumnezeule curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

d Ridică, părinte.

Preotul, luând Aerul îl pune pe umerii diaconului, zicând:

p Ridicați mâinile voastre la cele sfinte și binecuvântați pe Domnul.

El dă sfântul disc diaconului, care îl ține în dreptul frunții. Preotul însuși ia sfântul potir. Diaconul iese înaintea preotului prin ușa din-spre miazănoapte făcând Ieșirea cu Cinstitele Daruri sau Vohodul. Dacă sunt doi diaconi, preotul pune mai întâi pe umerii celui de al doilea un Aer, dându-i apoi cădelnița. Al doilea diacon merge înaintea diaconului întâi. Iar de slujește numai preotul, face el singur Vohodul, având Aerul pe umeri, potirul în mâna dreaptă și discul în mâna stângă.

Când sunt mai mulți preoți și diaconi, cel dintâi dintre preoți, împreună cu diaconii, se pleacă către credincioși. Apoi vin și ceilalți

Hij gaat weer het Altaar binnen en vereert met de diaken het Altaar, vergeving vragend buigen zij ook voor het volk, waarna zij naar de proskomidie gaan. Zij bidden bij zichzelf zeggend: God, wees mij zondaar genadig en ontferm U over mij.

d Hef op, heer.

De priester plaatst de aër op de linkerschouder van de diaken en overhandigt de heilige diskos

p Heft uw handen op naar het heilige en zegent de Heer.

Met grote aandacht en eerbied plaatst hij de heilige diskos op het hoofd van de diaken. Zelf neemt de priester de afgedekte heilige kelk op.

[Zonder diaken plaatst hij de aër over zijn schouders, neemt de heilige kelk in zijn rechterhand en de heilige diskos in zijn linkerhand.]

preoți începând de la cei cu rang mai mare, care se închină după rânduială și vin în fața proscomidarului, având în mâna dreaptă fiecare câte o sfântă cruce, și, la nevoie, chiar cartea Dumnezeieștii Liturghii. Preotul care a făcut Proscomidia poartă copia și lingurița. Și fac Vohodul, mergând unul după altul în urma preotului celui din-tâi și când ajung în mijlocul bisericii, se întorc cu fața spre apus. Când nu sunt diaconi, atât sfântul disc cât și sfântul potir se iau de către întâiul dintre preoți. Ieșind deci din sfântul altar, întâiul dintre diaconi zice cu glas mare:

IEȘIREA CU CINSTITELE DARURI

D Pe voi pe toți, dreptmăritorilor creștini, să vă pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin. *(acum și la următoarele ectenii de cerere)*

Strana cântă mai departe cântarea heruvimică de la Ca pe Împăratul... până la sfârșit.

S ... Ca pe Împăratul tuturor, să primim pe Cel înconjurat în chip nevăzut de cetele îngerești. Aliluia, aliluia, aliluia.

Când preoții intră în altar, întâiul dintre diaconi zice către preotul care duce sfântul potir:

d Preoția ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Preotul zice către diacon:

p Diaconia ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Ze maken de grote intocht, voorafgegaan door de altaardienaars met de kaarsen en wierook. Door de noorddeur, langs de linkerkant van de kerk en terug door het midden van de kerk. Elkaar afwisselend roepen zij:

P/D U allen gedenke de Heer God in Zijn koninkrijk, immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen. *Het koor zingt het slot van het cherubijnenlied:*
Onzichtbaar begeleid door engelenscharen. Alleluja.

*De diaken gaat het eerst naar binnen en blijft rechts staan.
Wanneer de priester het altaar binnenkomt, zegt de diaken³²*

d Uw priesterschap gedenke de Heer God in Zijn koninkrijk, immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

p Uw diakonaat gedenke de Heer God in Zijn koninkrijk, immer nu en altijd, en de eeuwen der eeuwen.

Și pune sfântul potir pe antimis și ia sfântul disc de la diacon, îl așează pe Sfânta Masă în stânga sfântului potir, întocmai ca la pro-comidiar, zicând:

P *Iosif cel cu bun chip de pe lemn luând preacurat trupul Tău, cu giulgiu curat înfășurându-l și cu miresme, în mormânt nou îngropându-l, l-a pus.*

În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, ca un Dumnezeu, în rai cu tâlharul și pe scaun împreună cu Tatăl și cu Duhul ai fost, Hristoase, toate umplându-le, Cel ce ești necuprins.

Ca un purtător de viață și mai înfrumusețat decât raiul cu adevărat și decât toată cămara împărătească mai luminat s-a arătat, Hristoase, mormântul Tău, izvorul învierii noastre.

Se închid sfintele uși și perdeaua lor. Preotul ia acoperămintele de pe sfântul disc și de pe sfântul potir, le pune pe Sfânta Masă. După ce a luat Aerul de pe umerii diaconului, îl cădește, apoi îl așează peste Cinstitele Daruri, zicând:

P *Iosif cel cu bun chip de pe lemn luând preacurat trupul Tău, cu giulgiu curat înfășurându-l și cu miresme, în mormânt nou îngropându-l, l-a pus.*

Luând cădelnița, preotul cădește Cinstitele Daruri de trei ori, zicând:

De priester zet de heilige Kelk op het Altaar; hij neemt de heilige diskos over van de diaken en zet deze links van de heilige kelk, en kan hierbij zeggen

P De edele Jozef nam Uw allerzuiverst lichaam van het kruis; hij wikkelde het in een reine linnen doek met welriekende kruiden en legde het in een nieuw graf.

Hij legt de kleine velums opgevouwen op de linker-achterhoek van het Altaar, neemt het grote velum van de schouder van de diaken af, bewierookt dit en dekt ermee de heilige kelk en de heilige diskos af.

d Doe goed, Heer.

Dan bewierookt hij driemaal de Gaven:

P Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sio nului, și să se zidească zidurile Ierusalimului.

D Atunci vei binevoi jertfa dreptății, prinosul și arderile de tot, atunci vor pune pe altarul Tău viței.

Preotul dă înapoi cădelnița. Plecându-și capul, zice către diacon:

p Pomenește-mă, frate și împreună-slujitorule.

d Preoția ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Apoi diaconul își pleacă capul și ținând orarul cu trei degete ale mâinii drepte, zice:

d Roagă-te pentru mine, părinte.

p Duhul Sfânt să vină peste tine și puterea Celui preainalt să te umbrească.

d Același Duh să lucreze împreună cu noi în toate zilele vieții noastre. Pomenește-mă, părinte.

Preotul îl binecuvântează pe diacon și zice:

p Să te pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

d Amin.

P Doe goed, Heer, in Uw welbehagen aan Sion en mogen de muren van Jeruzalem worden opgebouwd.

D Dan zult Gij behagen hebben in een offer van rechtvaardigheid, offerande en brandoffers. Dan zal men kalveren op Uw altaar opdragen.³³

Hij geeft het wierookvat af en zegt met gebogen hoofd tot de diaken:

p Gedenk mij, broeder en concelebrant.

d De Heer God gedenke uw priesterschap in Zijn koninkrijk.

De diaken zegt met gebogen hoofd:

d Bid voor mij, heilige heer.

p De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen.

d De Geest zelf moge met ons dienen alle dagen van ons leven.
Gedenk mij, heilige heer.

p De Heer God gedenke u in Zijn koninkrijk, immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

d Amen.

Diaconul sărută dreapta preotului, iese prin ușa dinspre miazănoapte și mergând la locul cel obișnuit, înaintea sfintelor uși, zice:

D Să plinim rugăciunea noastră Domnului.

S Doamne miluiește. (*Acum și la urmă toarele ectenii de cerere*)

D Pentru Cinstitele Daruri ce sunt puse înaintea, Domnului să ne rugăm.

Pentru sfântă biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu intră întru-înșa, Domnului să ne rugăm.

Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul, mânia, pri-mejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

După așezarea Cinstitelor Daruri pe Sfânta Masă, diaconul își urmează ectenia, în timp ce preotul zice în taină Rugăciunea punerii-înainte. Dacă sunt mai mulți preoți, Sărutul Păcii poate să înceapă în timpul acestei ectenii de cerere.

D Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat, la Domnul să cerem.

S Dă Doamne. (*Acum și la urmă toarele ectenii de cerere*)

D Înger de pace, credincios îndreptător, păzitor al sufletelor și al trupurilor noastre, la Domnul să cerem.

Hij kust de rechterhand van de priester, gaat door de noorddeur het altaar uit naar zijn gebruikelijke plaats voor de

V R A G E N D E L I T A N I E

D Laten wij ons gebed tot de Heer voltooien.

K Heer, ontferm U. *(en na de volgende beden)*

D Voor de hier neergelegde kostbare Gaven, bidden wij de Heer.

Voor dit heilig Godshuis en voor hen die er met geloof, eerbied en vreze Gods binnentreden, bidden wij de Heer.

Om bevrijding uit alle verdrukking, toorn, gevaar en nood, bidden wij de Heer.

Help en red ons, ontferm U en bescherm ons, o God, door Uw genade.

D Dat de gehele dag volmaakt, heilig, vredig en zonder zonde moge zijn, vragen wij de Heer.

K Verleen, o Heer. *Na iedere bede.*

D Om een engel van vrede, een trouwe gids en beschermer van onze zielen en lichamen, vragen wij de Heer.

Milă și iertare de păcatele și de greșelile noastre, la Domnul să cerem.

Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii, la Domnul să cerem.

Cealaltă vreme a vieții noastre în pace și întru pocăință a o săvârși, la Domnul să cerem.

Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos, să cerem.

Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

(S Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi.)

D Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

S Ție, Doamne.

RUĞĂCIUNEA PUNERII - ÎNAINTE

P Doamne, Dumnezeule, Atotțiitorule, Cel ce ești singur Sfânt, Care primești jertfă de laudă de la cei ce Te cheamă pe Tine cu toată inima, primește și rugăciunea noastră a păcătoșilor și o du la sfântul Tău jertfelnic;

Om vergeving en kwijtschelding van onze zonden en overtredingen, vragen wij de Heer.

Om al wat goed en nuttig is voor onze zielen en om vrede voor de wereld, vragen wij de Heer.

Dat wij de overige tijd van ons leven in vrede en inkeer mogen doorbrengen, vragen wij de Heer.

Dat het einde van ons leven christelijk, smarteloos, zonder reden tot schaamte en vredig moge zijn en om een goede verantwoording voor de vreeswekkende rechterstoel van Christus, vragen wij.

Onze alheilige, ongerepte, hooggezegende, glorierijke Vrouwe, de Moeder Gods en altijd Maagd Maria, met alle heiligen indachtig,

laten wij onszelf, elkaar en geheel ons leven toevertrouwen aan Christus onze God.

K Aan U, o Heer.

De priester zegt het gebed 'na het plaatsen van de Gaven op het Altaar'

HET GEBED VAN DE PROSKOMIDIE

P Heer, God, Albeheerser, Die alleen heilig zijt, Gij aanvaardt het offer van lof van hen die U aanroepen met geheel hun hart: aanvaard ook het gebed van ons, zondaars, en breng het naar Uw heilig Altaar. En stel ons

fă-ne vrednici a-Ți aduce Ție daruri și jertfe duhovnicești, pentru păcatele noastre și pentru cele din neștiință ale poporului. Și ne învrednicește să aflăm har înaintea Ta, ca să fie bineprimită jertfa noastră și să se sălășluiască Duhul cel bun al harului Tău peste noi, peste aceste daruri puse înainte și peste tot poporul Tău.

P Cu îndurărilor Unuia-Născut Fiului Tău, cu Care ești binecuvântat, împreună cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. **S** Amin.

Preotul stă cu fața spre credincioși și îi binecuvântează.

SĂRUTUL PĂCII

P Pace tuturor.

S Și duhului tău.

D Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gând să mărturisim.

S Pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

Preotul se închină de trei ori, zicând de fiecare dată:

P Iubi-Te-voi, Doamne, virtutea mea, Domnul este
întărirea mea și scăparea mea și izbăvitorul meu.

Imnul aceasta îl poate cânta clerul din altar, corul sau un cântăreț.

in staat om U gaven en geestelijke offers aan te bieden, voor onze zonden en de in onwetendheid begane zonden van het volk. Acht ons waardig om genade te vinden voor Uw aangezicht, zodat ons offer U welgevalig moge zijn en de goede Geest van Uw genade op ons moge rusten en op deze hier liggende Gaven en op geheel Uw volk.

P *luïd:* Door het mededogen van Uw eniggeboren Zoon, met Wie Gij gezegend zijt, samen met Uw alheilige, goede en levendmakende Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

P Vrede zij u allen.

K En met uw geest.

D Laat ons elkaar liefhebben om eensgezind te belijden:

K *De Vader, de Zoon en de Heilige Geest, de eenwezenlijke en ondeelbare Drievuldigheid.*

Maar bij concelebratie: Ik wil U liefhebben, Heer, mijn sterkte. De Heer is mijn steun, mijn toevlucht en mijn bevrijder.

De priester buigt driemaal, kust de afgedekte Gaven en bidt zacht:

P Ik wil U liefhebben, Heer, mijn sterkte. De Heer is mijn steun, mijn toevlucht en mijn bevrijder.

Preotul sărută sfântul disc, sfântul potir și marginea Sfintei Mese. Diaconul, face semnul crucii și sărută crucea de pe orarul său. De vor sluji mai mulți preoți, cel dintâi dintre preoții împreună-slujitori, după ce s-a închinat Cinstitele Daruri, trece în partea dinspre miazăzi a altarului. Al doilea preot sărută și el Cinstitele Daruri și merge la cel dintâi care zice: Hristos în mijlocul nostru! Al doilea preot răspunde: Este și va fi! Se sărută unul pe altul pe umeri și cel dintâi zice: Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Cel de-al doilea preot trece în dreapta celui dintâi și așteaptă amândoi până ce ceilalți preoți sărută Sfintele Daruri și vin la ei să schimbe sărutul păcii. Dacă sunt mai mulți diaconi, ei nu sărută Cinstitele Daruri, ci fiecare sfânta cruce de pe orarul său și apoi unul pe altul, rostind aceleași cuvinte și făcând întocmai ca și preoții. Diaconul care a zis ectenia zice de la locul său cu glas tare:

D Ușile, ușile, cu înțelepciune să luăm aminte!

Se ridică perdeaua sfintelor uși. Preotul ridică Aerul deasupra Cinstitelor Daruri și îl clatină singur, ori cu ceilalți preoți împreună-slujitori, dacă sunt mai mulți. El zice, împreună cu credincioșii, Simbolul credinței și după cuvintele și a înviat a treia zi sărută Aerul și îl așează la o parte împreună cu celelalte acoperăminte.

Cred întru unul Dumnezeu, Tatăl atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute. Și întru unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii: Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut iar nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut; Care pentru noi oamenii și pentru a noastră

Ook de diaken buigt drie maal, waar hij staat.

Bij concelebratie geven de priesters elkaar de vredeskus.

De ene priester zegt:

Christus is in ons midden.

Waarop de ander antwoordt:

Hij is er, en zal er zijn.

De diaken buigt op de plaats waar hij staat en kust het kruis op zijn oraar. (Indien er meerdere diakens zijn, kust ieder zijn oraar en zij kussen elkaar ook op de schouders en zeggen hetzelfde als de priesters) en hij roept:

D De deuren, de deuren!

Laat ons in wijsheid aandachtig zijn.

De priester neemt het grote velum van de Gaven af en beweegt het rustig boven de Gaven, terwijl hij ook de geloofsbelijdenis in zichzelf zegt. Hierna vouwt hij het velum op en legt het bij de andere velums. De eerste der geestelijken of de lezer reciteert rustig en duidelijk de geloofsbelijdenis en ieder van de gelovigen:

Ik geloof in één God:

De almachtige Vader, Schepper van hemel en aarde, van al het zichtbare en onzichtbare.

En in één Heer, Jezus Christus, de eniggeboren Zoon van God, geboren uit de Vader vóór alle eeuwen. Licht uit Licht, ware God uit de ware God, geboren, niet geschapen, één in wezen met de Vader en door Wie alles geworden is. Die om ons, mensen, en om onze verlossing uit de hemel is nedergedaald, en vlees heeft

mântuire, S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut om; Și S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat și a pățimit și S-a îngropat; Și a înviat a treia zi, după Scripturi; Și S-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui; Și iarăși va să vină cu slavă să judece viii și morții, a Căruia împărăție nu va avea sfârșit. Și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, Care din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, Care a grăit prin prooroci. Întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică; Mărturisesc un botez spre iertarea păcatelor; Aștept învierea morților; Și viața veacului ce va să fie. Amin.

aangenomen door de Heilige Geest uit de Maagd Maria, en mens geworden is. Die voor ons onder Pontius Pilatus gekruisigd is, geleden heeft en begraven is; Die opgestaan is op de derde dag volgens de Schriften; Die opgevaren is ten hemel en zetelt aan de rechterhand van de Vader; Die zal wederkomen in heerlijkheid, om levenden en doden te oordelen, en aan Wiens Rijk geen einde zal zijn. En in de Heilige Geest, Heer en levendmaker, Die uitgaat van de Vader, Die aanbeden en verheerlijkt wordt tezamen met de Vader en de Zoon, Die door de profeten gesproken heeft. In één heilige, katholieke en apostolische Kerk. Ik belijd één doop tot vergeving van zonden. Ik verwacht de opstanding van de doden, en het leven van de komende eeuwigheid. Amen.

PREGĂTIREA PENTRU SFINȚIREA CINSTITELOR DARURI

D Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte, Sfânta Jertfă cu pace a o aduce.

S Mila păcii, jertfa laudei.

Diaconul își face semnul crucii, intră în sfântul altar, ia un acoperământ și apără cu evlavie Cinstitele Daruri. Se deschid sfintele uși. Preotul, luând în mână o cruce de pe Sfânta Masă, și stând între sfintele uși, îi binecuvântează pe credincioși zicând:

P Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împăr tășirea Sfântului Duh, să fie cu voi cu toți.

S Și cu duhul tău.

Preotul, înălțând Sfânta Cruce, zice tot cu fața spre credincioși:

P Sus să avem inimile.

S Avem către Domnul.

Preotul se întoarce către icoana Mântuitorului, se pleacă și zice:

P Să mulțumim Domnului.

Preotul se întoarce apoi la Sfânta Masă. Se închid sfintele uși și perdeaua.

S Cu vrednicie și cu dreptate este a ne închina Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, Treimeii celei de o ființă și nedespărțită.

DE ANAFORA

D Laat ons eerbiedig staan; laat ons met vreze staan; laat ons aandachtig zijn om het heilig Offer in vrede op te dragen.

K Barmhartigheid, vrede, een offer van lof.

De diaken gaat het altaar binnen, buigt zich drie keer.

De priester maakt met het velum een kruisteken boven de kelk, terwijl hij zegt:

P De genade van onze Heer Jezus Christus,
de liefde van God de Vader,
en de gemeenschap van de Heilige Geest

hij draait zich om en zegent het volk met het velum in zijn hand.
+ zij met u allen.

K En met uw geest.

met opgeheven handen:

P Omhoog de harten!

K Wij hebben ze bij de Heer.

naar het oosten gewend:

P Laat ons de Heer dankzeggen!

K Het is waardig en recht.³⁴

RUĞĂCIUNILE DE SFINŢIRE A CINSTITELOR DARURI

P Cu vrednicie și cu dreptate este a-Ţi cânta Ţie, pe Tine a Te binecuvânta, pe Tine a Te lăuda, Ţie a-Ţi mulțumi, Ţie a ne închina, în tot locul stăpânirii Tale; căci Tu ești Dumnezeu negrăit și necuprins cu gândul, nevăzut, neajuns, pururea fiind și același fiind: Tu și Unul-Născut Fiul Tău și Duhul Tău cel Sfânt. Tu din neființă la ființă ne-ai adus pe noi, și căzând noi, iarăși ne-ai ridicat și nu Te-ai depărtat, toate făcându-le, până ce ne-ai suit la cer și ne-ai dăruit împărăția Ta ce va să fie. Pentru toate acestea mulțumim Ţie și Unuia-Născut Fiului Tău și Duhului Tău celui Sfânt, pentru toate pe care le știm și pe care nu le știm; pentru binefacerile Tale cele arătate și cele nearătate, ce ni s-au făcut nouă. Mulțumim Ţie și pentru Liturghia aceasta, pe care ai binevoit a o primi din mâinile noastre, deși stau înaintea Ta mii de arhangheli și zeci de mii de îngeri, heruvimii cei cu ochi mulți și se rafimii cei cu câte șase aripi, care se înalță zburând...

Diaconul, sau dacă nu este diacon, preotul face cu sfânta steluță semnul crucii deasupra sfântului disc, atingând cu ea în cele patru părți ale sfântului disc, când preotul zice cu glas tare:

P Cântare de biruință cântând, strigând, glas înălțând și grăind:

Preotul sărută sfânta steluță și o pune deoparte.

P Waardig is het en recht, U te bezingen, U te zegenen, U te loven, U te danken, U te aanbidden, op iedere plaats van Uw heerschappij. Want Gij zijt de onzegbare, ondoorgrondelijke, onzichtbare en onvatbare God, de altijd Zijnde, de onveranderlijk zijnde: Gij en Uw eniggeboren Zoon en Uw Heilige Geest. Gij hebt ons uit het niet-zijn tot het zijn gebracht, en nadat wij gevallen waren, hebt Gij ons weer opgericht. En Gij hebt zonder ophouden alles gedaan tot Gij ons naar de hemel omhoog had gevoerd en ons Uw komend Koninkrijk had geschonken. Voor dit alles danken wij U en Uw eniggeboren Zoon en Uw Heilige Geest: voor alle openlijk en in het verborgene aan ons bewezen weldaden, die wij kennen en die wij niet kennen. Wij danken U ook voor deze Liturgie, die Gij uit onze handen wilt aanvaarden, terwijl toch duizenden aartsengelen en tienduizenden engelen bij U staan, de cherubijnen en de serafijnen met zes vleugels en vele ogen, hoog opwiekend,

luid: Het triomflied zingend, roepend, luid jubelend en zeggend:

S Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot! Plin este cerul și pământul de slava Ta! Osana întru cei de sus! Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru cei de sus!

Diaconul stă în dreapta preotului, apără Cinstitele Daruri cu un acoperământ. Preotul zice în taină:

P Cu aceste fericite Puteri și noi, Iubitorule de oameni, Stăpâne, strigăm și grăim: Sfânt ești și Preasfânt, Tu și Unul-Născut Fiul Tău și Duhul Tău cel Sfânt. Sfânt ești și Preasfânt și slava Ta este plină de măreție. Căci Tu ai iubit lumea Ta atât de mult încât pe Unul-Născut Fiul Tău L-ai dat, ca tot cel ce crede într-Însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Și Acesta venind și toată rânduiala cea pentru noi plinind, în noaptea întru care a fost vândut și mai vartos Însuși pe Sine S-a dat pentru viața lumii, luând pâinea cu sfințele și preacuratele și fără prihană mâinile Sale, mulțumind și binecuvântând, sfințind și frângând, a dat Sfinților Săi Ucenici și Apostoli, zicând:

Diaconul, ținând orarul cu trei degete de la mâna dreaptă, arată preotului sfântul disc, preotul, arătând cu dreapta Sfântul Agneț, zice:

P **Luați, mâncați,**
acesta este Trupul Meu,
Care se frânge pentru voi
spre iertarea păcatelor.

S Amin.

K Heilig, heilig, heilig, de Heer Sabaoth: vol zijn hemel en aarde van Uw heerlijkheid. Hosanna in den hoge. Gezegend Hij Die komt in de Naam des Heren, Hosanna in den hoge.

Ondertussen neemt de diaken voorzichtig de ster van de heilige diskos af, veegt haar af, vouwt haar op en legt haar terzijde. Hierna gaat hij door met het bewaaiëren van de Gaven. De priester bidt zacht:

P Met deze zalige krachten, menslievende Heer, roepen ook wij en zeggen: Heilig zijt Gij en alheilig: Gij en Uw eniggeboren Zoon en Uw Heilige Geest. Heilig zijt Gij, alheilig, en hoogverheven is Uw heerlijkheid. Zozeer hebt Gij Uw wereld liefgehad, dat Gij Uw eniggeboren Zoon gegeven hebt, opdat ieder die in Hem gelooft niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe. Hij is gekomen en heeft heel de heilsbeschikking voor ons volbracht. In de nacht waarin Hij werd overgeleverd, of liever, waarin Hij Zichzelf overleverde voor het leven van de wereld, nam Hij brood in Zijn heilige, reine en smetteloze handen, dankte Hij en zegende, heiligde het, brak het en gaf het aan Zijn heilige leerlingen en apostelen zeggend:

luid:

**Neemt, eet,
dit is Mijn Lichaam,
dat voor u gebroken wordt
tot vergeving van zonden.**

K Amen.

Preotul continuă, zicând în taină:

P Asemenea și paharul după cină zicând:

Diaconul arată cu orarul sfântul potir, când preotul, arătând cu dreapta spre sfântul potir, zice:

P **Beți dintru acesta toți,
acesta este Sângele Meu,
al Legii celei noi,
Care pentru voi și pentru mulți se varsă,
spre iertarea păcatelor.**

S Amin.

Preotul continuă zicând în taină:

P Aducându-ne aminte, așadar, de această poruncă mântuitoare și de toate cele ce s-au făcut pentru noi: de cruce, de groapă, de învierea cea de a treia zi, de suirea la ceruri, de șederea cea de-a dreapta, și de cea de a doua și slăvită iarăși venire.

Diaconul pune acoperământul deoparte și stând în fața Sfântei Mese ia sfântul disc cu mâna dreaptă, și sfântul potir cu cea stângă, cu mâna dreaptă peste cea stângă în chip de cruce, le înalță deasupra sfântului antimis la ...Ție Ți-aducem..., coborându-le, face semnul crucii cu ele deasupra antimisului, în timp ce preotul zice: Dacă nu este diacon, preotul face el cele de mai sus.

P **Ale Tale dintru ale Tale,
Ție Ți-aducem
de toate și pentru toate.**

P *zacht*: Evenzo ook de kelk na het avondmaal, zeggend:

luid:

**Drinkt allen hieruit,
dit is Mijn Bloed,
van het Nieuwe Verbond,
dat voor u en voor velen
vergoten wordt tot vergeving van zonden.**

K Amen.

P *zacht*: Dit verlossend gebod nu indachtig,
en alles wat voor ons geschied is:
het kruis, het graf, de opstanding op de derde dag,
de hemelvaart, het zetelen ter rechterzijde
en de wederkomst in heerlijkheid,

luid:

**bieden wij U aan:
het Uwe van het Uwe,
in alles en voor alles.**

*tijdens deze woorden heft hij met gekruiste handen de Gaven op.*³⁵

S Pe Tine Te lăudăm, pe Tine Te binecuvântăm, Ție Îți mulțumim, Doamne, și ne rugăm Ție, Dumnezeuul nostru.

În timpul acestei cântări preotul și diaconul se închină de trei ori înaintea Sfintei Mese, zicând:

Clericii: Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

Apoi preotul ridicându-și mâinile zice troparul Ceasului al III-lea:

P Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție.

Diaconul: Stih 1: Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele.

Preotul și diaconul se pleacă din nou și preotul, ridicându-și mâinile, zice:

P Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție.

Diaconul: Stih 2: Nu mă lepăda de la fața Ta și Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine.

Preotul și diaconul se pleacă din nou și preotul, ridicându-și mâinile, zice:

K U bezingen wij, U zegenen wij, U danken wij o Heer,
en wij bidden U, onze God.

P Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție.

Diaconul: Stih 3: Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Cuvintele diaconului care urmează nu se spun de către preot când acesta este singur. Când sunt mulți preoți, numai cel dintâi sfințește Cinstitele Daruri. Preotul zice în taină:

P Încă aducem Ție această slujbă duhov nicească și fără de sânge, și Te chemăm, Te rugăm și cu umilință la Tine cădem: Trimite Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste aceste Daruri, ce sunt puse înainte.

Diaconul își pleacă capul, arată cu orarul sfânta pâine și zice încet:

d Binecuvântează, părinte, sfânta pâine.

Preotul binecuvântează peste Sfântul Agneț, zicând:

P Și fă, adică, pâinea aceasta, Cinstit Trupul Hristosului Tău.

d Amin.

P *met gebogen hoofd:* Ook bieden wij U deze geestelijke en onbloedige eredienst aan, en vragen, bidden en smeken U: zend Uw Heilige Geest neer over ons en over deze Gaven die hier liggen.

De priester en de diaken buigen beiden driemaal voor het Altaar. Met gebogen hoofd wijst de diaken met zijn oraar naar het heilig Brood en zegt zacht:

d Zegen, heer, het heilige Brood.

Opgestaan zegent de priester met een kruisteken het heilig Brood:

P + En maak dit Brood, het kostbaar Lichaam van Uw Christus.

d Amen.

Diaconul arată spre Sfântul Potir și zice:

d Binecuvântează, părinte, sfântul potir.

Preotul binecuvântează sfântul potir, zicând:

P Iar ceea ce este în potirul acesta, Cinstit Sângele Hristosului Tău.

d Amin.

Diaconul arată către amândouă Sfintele, și zice:

d Binecuvântează-le, părinte, pe amândouă.

Preotul face odată semnul crucii asupra sfântului disc și asupra sfântului potir, zicând:

P Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt.

d Amin. Amin. Amin.

P Pentru ca să fie celor ce se vor împărtăși, spre trezirea sufletului, spre iertarea păcatelor, spre împărtășirea cu Sfântul Tău Duh, spre plinirea împărăției cerurilor, spre îndrăznirea cea către Tine, iar nu spre judecată sau spre osândă. Încă aducem Ție această slujbă duhovnicească pentru cei adormiți întru credință: strămoși, părinți, patriarhi, prooroci, apostoli, propovăduitori, evangheliști, mucenici, mărturisitori,

En hij wijst naar de heilige Kelk en zegt zacht:

d Zegen, heer, de heilige Kelk.

De priester zegent de heilige Kelk:

**P + En wat in deze kelk is,
het kostbaar Bloed van Uw Christus.**

d Amen.

En hij wijst naar beide Heilige Gaven en zegt zacht:

d Zegen, heer, beide heilige Gaven.

De priester zegent beide heilige Gaven zeggend:

P + Ze veranderend door Uw Heilige Geest.

Beide maken drie buigingen.

d Amen. Amen. Amen.

En hij bewaaiert de Gaven met het opgevouwen grote velum.

Met gebogen hoofd bidt de priester:

P Opdat zij voor hen die ze ontvangen, worden tot waakzaamheid van ziel, tot vergeving van zonden, tot gemeenschap van Uw Heilige Geest, tot vervulling van het Koninkrijk der hemelen, tot vrijmoedigheid tegenover U, maar niet tot een oordeel of veroordeling.

Ook bieden wij u deze geestelijke erediensdienst aan voor de in geloof ontslapen voorvaders, vaders, aartsvaders, profeten, apostelen, predikers, evangelisten, martela-

pustnici și pentru tot sufletul cel drept, care s-a săvârșit întru credință.

Preotul și diaconul cad în genunchi privind spre dumneze iescul Trup și Sânge al Domnului. Terminându-se la strană imnul Pe Tine Te lăudăm..., preotul ridică perdeaua ușilor împărătești și tămâind Sfintele Taine zice:

P Mai ales pentru Preasfânta, curata, prea binecuvântata, mărita stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria:

AXIONUL NĂSCĂTOAREI DE DUMNEZEU

La praznicele împărătești, axionul poate fi altul.

S Cuvine-se cu adevărat să te fericim Născă toare de Dumnezeu, cea pururea feri ci tă și prea nevinovată și maica Dum nezeului nostru. Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de ase mănare decât se rafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu Cuvântul l-ai născut, pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu te mărim.

P Pentru Sfântul Ioan Proorocul, Înaintemergătorul și Botezătorul, pentru Sfinții măriții și întru tot lăudații Apostoli, pentru Sfântul (N), a cărui pomenire o săvârșim, și pentru toți sfinții Tăi; cu ale căror rugăciuni, cercetează-ne pe noi, Dumnezeule.

ren, belijders, asketen en voor elke rechtvaardige geest, die in geloof tot volmaaktheid gekomen is.

Hij bewierookt de Gaven, staande voor het Altaar en zegt:

P *luid* In het bijzonder voor onze alheilige, ongerepte, hooggezegende, glorierijke Vrouwe, de Moeder Gods en altijd Maagd Maria!

Hij geeft het wierookvat aan de diaken, die het Altaar rondom bewierookt en bij zichzelf gedenkt wie hij wil van de levenden en de doden [hij heft het antidoron op boven de H. Gaven] ³⁶

K Waarlijk, het is waardig, u zalig te prijzen, Moeder Gods; u, de altijd zaliggeprezen, alreine Moeder van onze God. U, eerbiedwaardiger dan de Cherubijnen, en onvergelykelijk glorierijker dan de Serafijnen; die ongerept God het Woord hebt gebaard, in waarheid Gods Moeder: u verheffen wij. *of de 9e Irmos op hoogfeesten.*

De diaken leest de dyptieken der overledenen.

De priester bidt met gebogen hoofd:

P *zacht* Voor de heilige profheet, voorloper en dooper Johannes; voor de heilige roemrijke, alomgeprezen apostelen; voor de heilige (*van de dag*) van wie wij de gedachtenis viëren; en voor al Uw heiligen; bezoek ons, o God, omwille van hun smeekbeden.

Și pomenește pe toți cei adormiți întru nădejdea învierii și a vieții celei de veci și-i odihnește pe dânșii, Dumnezeu nostru, acolo unde strălucește lumina feței Tale.

Încă Te rugăm: Pomenește, Doamne, pe toți episcopii ortodocși, care drept învață cuvântul adevărului Tău, toată preoțimea, cea întru Hristos diaconime și tot cinul preoțesc și monahicesc.

Încă aducem Ție această slujbă duhovnicească pentru toată lumea, pentru sfânta sobornicească și apostolească Biserică; pentru cei ce în curăție și în viață cinstită viețuiesc, pentru (*aici se pomenește ocârmuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod*). Dă lor, Doamne, pașnică ocârmuire, ca și noi, întru liniștea lor, viață pașnică și netulburată să trăim, în toată cucernicia și curăția.

*Dacă este timp, preotul citește încet pomelnicile viilor și morților.
Pentru cei vii zice:*

Pentru mântuirea și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu (N).

Iar pentru cei morți zice:

Pentru iertarea păcatelor și odihna sufletelor robilor lui Dumnezeu (N), în loc luminat, de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea; odihnește-i, Dumnezeu nostru, și-i sălășluiește pe dânșii unde strălucește lumina feței Tale.

En gedenk allen die ontslapen zijn in de hoop op de opstanding tot het eeuwige leven; (*en hij gedenkt wie hij wil van de overledenen bij naam.*) en geef hun rust, daar waar het licht van Uw aanschijn straalt.

Ook vragen wij U: gedenk, Heer, alle orthodoxe bisschoppen die het woord van Uw waarheid recht verkondigen; alle priesters en diakens in Christus en allen die tot Uw dienst gewijd zijn.

Ook bieden wij U deze geestelijke eredienst aan voor heel de wereld; voor de heilige katholieke en apostolische Kerk; en voor hen die een rein en ingetogen leven leiden. Geef aan hen die ons regeren een tijd van vrede, opdat ook wij in die vrede een kalm en rustig leven mogen leiden, in alle vroomheid en ingetogenheid.

Acum preotul și diaconul se spală pe mâini. După terminarea axionului Născătoarei de Dumnezeu, preotul spune cu glas tare:

P Întâi pomenește, Doamne, pe Prea Fericitul Părintele nostru (N), Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, pe (Înalt-) Prea Sfințitul (Arhi-) Episcopul (și Mitropolitul) nostru (N), pe care-l dăruiește sfintelor Tale biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, drept învățând cuvântul adevărului Tău.

S Pe toți și pe toate.

Diaconul pomenește încet la proscomidiar pomelnicul bisericii pentru cei vii. Preotul se roagă în taină:

P Adu-Ți aminte, Doamne, de orașul (sau: de satul, sau: de sfânt locașul) acesta, în care viețuim și de toate orașele și satele și de cei ce cu credință viețuiesc într-însele. Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce călătoresc pe ape, pe uscat și prin aer, de cei bolnavi, de cei ce pătimesc, de cei robiți și de mântuirea lor. Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce aduc daruri și fac bine în sfintele Tale biserici, și își aduc aminte de cei săraci; și trimite peste noi toți milele Tale.

luid: Gedenk, Heer, allereerst onze aartsbisschop (*Athenagoras*)³⁷, en geef dat hij voor Uw heilige kerken nog lang in vrede ongedeerd, eervol en in goede gezondheid moge leven, en het woord van Uw waarheid recht moge verkondigen.

De diaken leest de diptieken der levenden, daarna roept hij uit:

D En hen die ieder in zijn gedachten heeft,
en allen en allen.

K En allen en allen.

Ondertussen bidt de priester verder met gebogen hoofd:

P *zacht* Gedenk, Heer, de stad (*streek / dorp*) waar wij wonen, elke stad en streek en de gelovige bewoners.

Gedenk, Heer, de reizenden, de zieken, de lijdenden, de gevangenen en hun redding.

Gedenk, Heer, hen die goede vrucht dragen en wel-
doen in Uw heilige kerken; en hen die aan de armen denken: en zend ons allen Uw genade.

Cu glas tare preotul spune următorul ecfonis:

P Și ne dă nouă, cu o gură și cu o inimă, a slăvi și a cânta preacinstitul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul înconjoară Sfânta Masă spre colțul din stânga plecându-și capul și preotul îl binecuvântează. Apoi diaconul iese prin ușa din-spre miazănoapte, mergând în mijlocul bisericii pentru rostirea ecteniei.

S Amin.

Preotul, stând în dreptul sfințelor uși se întoarce către cre dincioși și, binecuvântându-i cu mâna, zice ecfonisul:

P Și să fie milele marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți.

S Și cu duhul tău.

Se lasă perdeaua.

ECTENIA DE DINAINTEA RUGĂCIUNII DOMNEȘTI

D Pe toți sfinții pomenindu-i, iară și iară cu pace, Domnului să ne rugăm.

S Doamne miluiește.

D Pentru Cinstitele Daruri ce s-au adus și s-au sfințit, Domnului să ne rugăm.

luid:

P En geef ons, om met één mond en één hart Uw alomgeëerde en hoogverheven Naam te verheerlijken en te bezingen, van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

De priester wendt zich tot het volk en zegent:

P + De barmhartigheid van onze grote God en Redder Jezus Christus zal met u allen zijn.

K En met uw geest.

De diaken verlaat het altaar en zegt op zijn gebruikelijke plaats:

D Laat ons, na de gedachtenis van alle heiligen, nogmaals en nogmaals in vrede bidden tot de Heer.

K Heer, ontferm U. *(Na iedere bede)*

D Voor de aangeboden en geheiligde, kostbare Gaven, bidden wij de Heer.

Ca Iubitorul de oameni, Dumnezeu nostru, Cel ce le-a primit pe Dânsule în sfântul, cel mai presus de ceruri și duhov nicescul Său jertfelnic, într-un miros de bună mireasmă duhovnicească, să ne trimită nouă dumnezeiescul har și darul Sfântului Duh, să ne rugăm.

Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul, mânia, priemejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

În timp ce diaconul își urmează ectenia, preotul zice în taină rugăciunea de dinaintea Rugăciunii Domnești:

Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi Dumnezeule cu harul Tău.

Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat, la Domnul să cerem.

S Dă Doamne.

D Înger de pace, credincios îndreptător al sufletelor și al trupurilor noastre, la Domnul să cerem.

Milă și iertare de păcatele și de greșelile noastre, la Domnul să cerem.

Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii, la Domnul să cerem.

Cealaltă vreme a vieții noastre în pace într-un pocăință a o săvârși, la Domnul să cerem.

Dat onze menslievende God, Die deze Gaven heeft aanvaard op Zijn heilig, hemels, onstoffelijk Altaar, tot een welriekende geestelijke geur, ons daarvoor de goddelijke genade en de gave van de Heilige Geest moge toezenden, bidden wij.

Om bevrijding uit alle verdrukking, toorn, gevaar en nood, bidden wij de Heer.

Help en red ons, ontferm U en bescherm ons, o God, door Uw genade.

Dat de gehele dag volmaakt, heilig, vredig en zonder zonde moge zijn, vragen wij de Heer.

K Verleen, o Heer. *Na iedere bede.*

D Om een engel van vrede, een trouwe gids en beschermer van onze zielen en lichamen, vragen wij de Heer.

Om vergeving en kwijtschelding van onze zonden en overtredingen, vragen wij de Heer.

Om al wat goed en nuttig is voor onze zielen en om vrede voor de wereld, vragen wij de Heer.

Dat wij de overige tijd van ons leven in vrede en inkeer mogen doorbrengen, vragen wij de Heer.

Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, neînfruntat, în pace și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hristos, să cerem.

Unirea credinței și împărtășirea Sfântului Duh cerând, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

S Ție, Doamne.

RUĞĂCIUNEA DE DINAINTEA RUĞĂCIUNII DOMNEȘTI

P Ție, Stăpâne, Iubitorule de oameni, Ți încredințăm toată viața și nădejdea noastră și cerem și ne rugăm și cu umilință cădem înaintea Ta: Învrednicește-ne să ne împărtășim cu cuget curat, cu cereștile și înfricoșătoarele Tale Taine ale acestor sfinte și duhovnicești mese, spre lăsarea păcatelor, spre iertarea greșelilor spre împărtășirea cu Sfântul Duh, spre moștenirea împărăției cerurilor, spre îndrăznirea cea către Tine, iar nu spre judecată, sau spre osândă.

Cu glas tare preotul zice ecfonisul:

P Și ne învrednicește pe noi, Stăpâne, cu îndrăznire, fără de osândă, să cutezăm a Te chema pe Tine, Dumnezeul cel ceresc, Tată, și a zice:

Cel mai mare sau strana zice rar și deslușit (dacă nu o cântă credincioșii) rugăciunea:

Dat het einde van ons leven christelijk, smarteloos, zonder reden tot schaamte en vredig moge zijn en om een goede verantwoording voor de vreeswekkende rechterstoel van Christus, vragen wij.

Om eenheid van geloof en gemeenschap met de Heilige Geest vragend, laten wij onszelf, elkaar en geheel ons leven toevertrouwen aan Christus onze God.

K Aan U, o Heer.

P *zacht* Aan U, menslievende Heer, vertrouwen wij geheel ons leven toe en onze hoop. Wij vragen, bidden en smeken U: acht ons waardig om met een zuiver geweten deel te nemen aan de hemelse, huiveringwekkende Mysteriën van Uw heilige en geestelijke maaltijd, tot vergeving van zonden en kwijtschelding van onze overtredingen, tot gemeenschap met de Heilige Geest, tot beërving van het Koninkrijk der hemelen, tot vrijmoedigheid tegenover U, maar niet tot oordeel of veroordeling.

luïd En acht ons waardig, Heer, dat wij vrijmoedig, zonder veroordeling, het wagen U, de hemelse God, als Vader aan te roepen en te zeggen:

RUGĂCIUNEA DOMNEASCĂ

În timpul rugăciunii, diaconul își pune orarul cruciș peste piept.

Toți: Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ; pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi, și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri, și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău.

Preotul zice ecfonisul:

P Că a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

Ridicând puțin perdeaua, preotul zice:

P Pace tuturor.

S Și duhului tău.

D Capetele voastre, Domnului să le plecați.

S Ție, Doamne.

Preotul zice în taină rugăciunea de după Rugăciunea Domnească:

P Mulțumim Ție, Împărate nevăzut, Cel ce toate le-ai făcut cu puterea Ta cea nemăsurată și cu mulțimea milei Tale din neființă la ființă toate le-ai adus. Însuți, Stăpâne, caută din cer spre cei ce și-au plecat Ție capetele lor; că nu le-au plecat trupului și sângelui, ci Ție, înfricoșătorului Dumnezeu. Tu deci, Stăpâne, cele

GEBED DES HEREN

Allen: Onze Vader, Die in de hemelen zijt, Uw Naam worde geheiligd, Uw Koninkrijk kome, Uw wil geschiede, zoals in de hemel zo ook op aarde, geef ons heden ons dagelijks brood en vergeef ons onze schulden, zoals ook wij onze schuldenaren vergeven, en leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze.

ondertussen maakt de diaken zijn oraar kruisgewijs vast.

P Want van U is het koninkrijk, de kracht en de heerlijkheid: van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

P + Vrede zij u allen.

K En met uw geest.

D Buigt uw hoofd voor de Heer.

K Voor U, o Heer.

P Wij danken U, onzichtbare Koning, Die door Uw onmetelijke kracht alles geschapen hebt en in de overvloed van Uw ontferming alles vanuit het niet-zijn tot het zijn hebt gebracht. Heer, zie uit de hemel neer op hen die het hoofd buigen voor U. Want zij buigen niet voor vlees en bloed, maar voor U, de ontzagwekkende God. Heer, wend dan ten goede alles wat ons over-

puse înaintea nouă tuturor, spre bine le întocmește, după trebuința deosebită a fiecăruia: cu cei ce călătoresc pe ape, pe uscat și prin aer împreună călătorește, pe cei bolnavi îi tămăduiește, Cel ce ești doctorul sufletelor și al trupurilor noastre.

Preotul zice cu glas tare:

P Cu harul și cu îndurările și cu iubirea de oameni a Unuia-Născut Fiului Tău, cu Care ești binecuvântat, împreună cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

Preotul se roagă în taină:

P Ia aminte, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, din sfânt locașul Tău și de pe scaunul slavei împărăției Tale și vino ca să ne sfințești pe noi, Cel ce sus împreună cu Tatăl șezi și aici în chip nevăzut, împreună cu noi ești. Și ne învrednicește, prin mâna Ta cea puternică, a ni se da nouă Preacuratul Tău Trup și Scumpul Tău Sânge și prin noi la tot poporul.

Preotul și diaconul se închină de trei ori, zicând în taină de fiecare dată:

Clericii: Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

komt, overeenkomstig ieders behoefte. Vaar mee met de varenden, vergezel de reizenden, genees de zieken, Geneesheer van onze zielen en lichamen.

luid: Door de genade, de barmhartigheid en de menselijkheid van Uw eniggeboren Zoon, met wie Gij gezegend zijt, samen met Uw alheilige, goede en levendmakende Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

P Sla acht op ons, Heer Jezus Christus onze God, vanuit Uw heilige woning en vanaf de glorietroon van Uw Koninkrijk, en kom ons heiligen, Gij Die in den hoge zetelt met de Vader en hier onzichtbaar bij ons zijt. Verwaardig U om met Uw machtige hand Uw smetteloos Lichaam en Uw kostbaar Bloed aan ons te geven, en door ons aan heel het volk.

Hierna buigen de priester en de diaken dáár waar zij staan, zeggend:

God, wees mij zondaar genadig en ontferm U over mij. (3x)

Diaconul sau, dacă nu este diacon, preotul zice cu glas tare:

D Să luăm aminte...

Preotul, luând Sfântul Trup cu amândouă mâinile, Îl înalță în semnul Sfintei Cruci, deasupra sfântului disc, zicând:

P ... Sfintele, sfinților.

S Unul Sfânt, unul Domn, Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Tatăl. Amin. Lăudați-l pe Domnul din ceruri; lăudați-L pe El întru cele înalte. Aliluia, aliluia, aliluia!

Această cântare se schimbă în funcție de zilele săptămânii și se pot zice acum și alte cântări. Diaconul intră în sfântul altar și stă în dreapta preotului care ia Sfântul Trup în mâini. Diaconul zice:

D Sfărâmă, părinte, Sfântul Trup.

Preotul sfărâmă Sfântul Trup în patru părți, cu luare-aminte și cu evlavie, zicând:

P Se sfărâmă și se împarte Mielul lui Dumnezeu, Cel ce se sfărâmă și nu se desparte, Cel ce se mănâncă pururea și niciodată nu se sfârșește, ci pe cei ce se împărtășesc îi sfințește.

Așează cele patru părți pe sfântul disc în semnul crucii astfel: Diaconul arată cu orarul sfântul potir, zicând:

Wanneer de diaken ziet dat de priester het Lam gaat opheffen:

D Laat ons aandachtig zijn !

De priester heft het heilig Lam op:

P Het Heilige voor de heiligen.

De diaken gaat het altaar binnen.

K Eén is heilig, één is Heer, Jezus Christus, tot heerlijkheid van God de Vader. Amen. *Het koor zingt het communievers.*

De diaken gaat rechts van de priester staan.

d Breek, heer, het heilige Brood.

De priester breekt het Brood in vieren, en legt de vier delen kruisgewijs op de heilige diskos:

**IC
NI KA
XC**

P Gebroken en gedeeld wordt het Lam Gods. Het wordt ontleed, maar niet gescheiden. Het wordt altijd gegeten en raakt nooit op, maar heiligt hen die eraan deelnemen.

d Plinește, părinte, sfântul potir.

Preotul ia părticica, însemnată cu IS, face cu dânsa semnul Sfintei Cruci deasupra sfântului potir, și zice:

P Plinirea potirului credinței Sfântului Duh.

Pune părticica în sfântul potir. Apoi își șterge degetele cu buretele, deasupra sfântului disc.

D Amin.

Diaconul ia căldura și zice:

d Binecuvântează, părinte, căldura.

Preotul binecuvântează căldura, zicând:

P Binecuvântată este căldura sfinților Tăi, Doamne, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul, sau dacă nu este diacon, preotul zice:

D Amin.

Diaconul toarnă apoi în chipul Sfintei Cruci atât cât chibzuieste că ajunge să încălzească Sfintele, zicând:

D Căldura credinței plină de Duhul Sfânt. Amin.

Preotul împarte cu copia părticica HS în tot atâtea părțicele câți clerici împreună-slujitori sunt. El le pune pe partea de jos a sfântului disc. Cei prezenți fac trei închinăciuni și cer apoi iertare unul de la altul. Apoi preotul zice:

d Vul, heer, de heilige kelk.

De priester neemt het bovenste deel, met de letters IC, maakt ermee een kruisteken boven de heilige kelk en zegt, terwijl hij het in de heilige kelk doet:

P Volheid van de Heilige Geest.

D Amen.

De diaken brengt het hete water naar de priester.

d Zegen, heer, het hete water.

P + Gezegend is de gloed van Uw heilige Gaven, immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

D Amen.

De diaken giet kruisgewijs voldoende heet water in de heilige kelk:

D Gloed van geloof, vol van Heilige Geest. Amen.

Dan neemt de priester een deel van het heilig Brood [XC], zeggend:

p Apropie-te, diacone.

Diaconul trecând prin partea de răsărit a Sfintei Mese, vine la stânga preotului. Ținând palmele întinse cruciș, dreapta peste stânga, zice:

d Dă-mi mie, părinte, Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Preotul, având buretele între degetele de la mâna stângă, ia una din bucățile din părticica HS și ținând-o deasupra buretelui, o dă diaconului, zicând:

P Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se dă ție diaconului (N), spre iertarea păcatelor tale și spre viața de veci.

Diaconul, primind părticica din Sfântul Trup în palma dreaptă, răspunde:

d Amin. Hristos în mujlocul nostru.

p Este și va fi.

Diaconul sărută dreapta preotului și se duce în partea de răsărit a Sfintei Mese și plecându-și capul așteaptă să ia și preotul părticica din Sfântul Trup. Preotul pune buretele sub degetul mijlociu al mâinii drepte, între arătător și inelar, iar cu stânga ridică părticica sa și o pune în palma dreaptă, zicând:

p (Hiëro-)Diaken, treed naderbij.

d Geef mij, heer, het kostbaar en heilig Lichaam van onze Heer, God en Redder Jezus Christus, tot vergeving van mijn zonden en tot eeuwig leven.

p Het kostbaar en heilig Lichaam van onze Heer, God en Redder Jezus Christus wordt gegeven aan u, (hiëro-)diaken (N.N.) tot vergeving van uw zonden en tot eeuwig leven.

De diaken ontvangt het heilig Brood op zijn hand, gaat naar de achterkant van het Altaar.

d Amen. Christus is in ons midden.

p Hij is er, en zal er zijn.

P Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se dă mie preotului (N), spre iertarea păcatelor mele și spre viața de veci.

Își șterge degetele cu buretele, deasupra sfântului disc și așezând palma stânga sub mâna dreaptă, se pleacă înaintea Sfintei Mese și împreună cu diaconul zic în taină rugăciunile dinaintea împărtășirii:

RUGĂCIUNILE DINAINTEA ÎMPĂRTĂȘANIEI

Cred, Doamne, și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu celui viu, Care ai venit în lume să mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu. Încă cred că Acesta este însuși Preacurat Trupul Tău și Acesta este însuși Scump Sângele Tău. Deci mă rog Ție: Miluiește-mă și-mi iartă greșelile mele cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul sau cu lucrul, cele întru știință și întru neștiință. Și mă învrednicește, fără osândă, să mă împărtășesc cu Preacuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Amin.

Cinei Tale celei de taină, Fiul lui Dumnezeu, astăzi, părtaș mă primește, că nu voi spune vrăjmașilor Tăi, Taina Ta, nici sărutare Îți voi da ca Iuda, ci ca tâlharul mărturisindu-mă strig Ție: Pomenește-mă, Doamne, în împărăția Ta.

P Het kostbaar en heilig Lichaam van onze Heer, God en Redder Jezus Christus wordt gegeven aan mij priester (N.N.) tot vergeving van mijn zonden en tot eeuwig leven.

De priester en de diaken bidden aandachtig

DE COMMUNIEGEBEDEN³⁸

P Ik geloof, Heer, en belijd, dat Gij waarlijk de Christus zijt, de Zoon van de levende God, in de wereld gekomen om zondaars, van wie ik de eerste ben, te verlossen. Ook geloof ik dat dit Uw vlekkeloos Lichaam is, en dat Uw kostbaar Bloed. Daarom bid ik U: ontferm U over mij en vergeef mij mijn zonden, die ik gewild en ongewild, in woord en daad, bewust en onbewust begaan heb. En acht mij waardig om zonder veroordeling deel te hebben aan Uw vlekkeloze Mystериën, tot vergeving van zonden en tot eeuwig leven.

Zoon van God, neem mij heden aan als deelgenoot van Uw mystiek Avondmaal: want Uw vijanden zal ik geenszins over dit Mysterie spreken, noch zal ik U een kus geven zoals Judas, maar zoals de rover belijd ik U: gedenk mij, Heer, in Uw Koninkrijk.

Nu spre judecată sau spre osândă să-mi fie mie împărtășirea cu Sfintele Tale Taine, Doamne, ci spre tămăduirea sufletului și a trupului.

Preotul și diaconul se împărtășesc, cu pârțicelele pe care le țin în mâini, cu frică și cu toată evlavia, ștergându-și după aceea mâna cu buretele deasupra sfântului antimis.

Preotul, luând cu amândouă mâinile și cu un acoperământ sfântul potir, se împărtășește de trei ori dintr-însul, zicând:

P Mă împărtășesc eu, robul lui Dumnezeu, preotul (N), cu Cinstitul și Sfântul Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor mele și spre viața de veci. Amin.

Apoi își șterge preotul buzele sale și sfântul potir cu aco perământul și zice:

P Iată S-a atins de buzele mele și va șterge fărădelegile mele și de păcatele mele mă va curăți.

Încă ținând sfântul potir cu un acoperământ, cheamă pe diacon, zicând:

p Apropie-te, diacone.

Diaconul vine, se închină și zice:

d Iată vin la nemuritorul Împărat.

Heer, laat het deelnemen aan deze heilige Mysteriën mij niet tot een oordeel strekken of veroordeling, maar tot genezing van ziel en lichaam.

En zij nuttigen het heilig Brood zorgvuldig met vreze Gods.

Dan neemt de priester de heilige kelk op met de kelkdoek:

P Het kostbaar en heilig³⁹ Bloed van onze Heer, God en Redder Jezus Christus wordt gegeven aan mij, priester (N.N.) tot vergeving van mijn zonden en tot eeuwig leven. Amen

Hij drinkt driemaal, veegt met de doek zijn lippen af en de rand van de heilige kelk, kust deze en zegt:

P Dit heeft mijn lippen aangeraakt, het neemt mijn ongerechtigheden weg en reinigt mij van mijn zonden.

p (Hiëro-)Diaken, treed naderbij.

Wanneer de diaken bij het Altaar komt, veegt hij met de spons zijn handpalm af boven de heilige diskos.

d Zie, ik nader tot de onsterflijke Koning.

Diaconul ia cu stânga colțul liber al acoperământului și îl așează sub bărbie, iar cu dreapta apucă de marginea pos tamentului sfântului potir, spre a înlesni preotului lucrarea, iar preotul îl împărtășește de trei ori, zicând:

p Se împărtășește robul lui Dumnezeu, diaconul (**N**), cu Cinstitul și Sfântul Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântui to rului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor sale și spre viața de veci.

Și diaconul zice:

d Amin.

După ce s-a împărtășit diaconul, preotul zice:

P Iată s-a atins de buzele tale și va șterge fărădelegile tale și de păcatele tale te va curăți.

Diaconul își șterge apoi buzele și sfântul potir cu acoperământul. (Tipicul american) Când sunt mai mulți credincioși pregătiți să se împărtășească, sfărâmă cu grijă cele două sfinte părți NI și KA în sfântul potir. Părticica Preasfintei Născătoarei de Dumnezeu, a sfinților, a viilor și a morților nu se pun în potir ci se lasă pe sfântul disc, până ce se vor cumineca toți credincioșii. Când diaconul pune părticelele NI și KA în potir, zice: (Tipicul românesc) Punând întâi părticelele NI și KA una după alta în sfântul potir, diaconul (sau dacă nu este diacon, preotul), zice: (Tipicul românesc) Diaconul sau preotul trage după aceea ușor cu buretele miridele pentru vii și pentru morți, și le pune în sfântul potir, zicând:

D Spală, Doamne, păcatele celor ce s-au pomenit aici, cu Cinstit Sângele Tău, pentru rugăciunile sfinților Tăi.

De priester laat hem driemaal drinken uit de heilige kelk, waarbij de diaken alleen drie maal de voet van de kelk voorzichtig iets beweegt.

p Het kostbaar en heilig³⁹ Bloed van onze Heer, God en Redder Jezus Christus wordt gegeven aan u (Hiëro-) diaken (N.N.) tot vergeving van uw zonden en tot eeuwig leven.

d Amen.

p Zie, dit heeft uw lippen aangeraakt en neemt uw ongerechtigheden weg en reinigt u van uw zonden.

De priester zet de kelk neer op het altaar.

Als er communicanten zijn, verdeelt hij op de diskos de delen van het Lam en de diaken veegt deze met de spons in de Kelk.

*Alleen indien er geen of weinig communicanten zijn, verdeelt de priester de delen van het Lam niet, de diaken veegt deze delen van het Lam met de spons in de kelk en vervolgens kunnen ook de gedachtenissen van de levenden en de overledenen in de kelk gedaan worden. Terwijl hij dit doet, zegt hij: D Wis, Heer ...
Daarna zegt hij:*

D Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului Domnului Iisus, unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și sfântă Învierea Ta o laudăm și o slăvim; că Tu ești Dumnezeuul nostru, afară de Tine pe altul nu știm, numele Tău numim. Veniți toți credincioșii să ne închinăm sfintei Învierii lui Hristos, că iată a venit prin cruce bucurie la toată lumea. Totdeauna binecuvântând pe Domnul, laudăm Învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat.

(Tipicul românesc) Când pune în sfântul potir părticica Născătoarei de Dumnezeu, diaconul (dacă nu este diacon, preotul) zice:

D *Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum și te bucură, Sioane, iar tu, Curată, Născătoare de Dumnezeu, veselește-te întru Învierea Celui născut al tău.*

(Tipicul românesc) Când pune în sfântul potir, părticelele pentru cele nouă cete ale sfinților, diaconul (sau dacă nu este diacon, preotul) zice:

D *O, Paștile cele mari și preasfințite, Hristoase! O, Înțelepciunea și Cuvântul lui Dumnezeu și Puterea! Dă-ne nouă să ne împărtășim cu Tine, mai cu adevărat, în ziua cea neînserată a Împărăției Tale.*

Diaconul sau preoții, ștergând apoi bine sfântul disc și sfântul antimis, ia părticelele rămase și le pune în sfântul potir pe care după

D Nu wij Christus' opstanding aanschouwd hebben, laat ons aanbidden de heilige Heer Jezus, Die alleen zonder zonde is. Uw kruis vereren wij, o Christus, en Uw heilige opstanding bezingen en verheerlijken wij. Want Gij zijt onze God, buiten U kennen wij geen andere, Uw Naam noemen wij. Komt alle gelovigen: laat ons aanbidden de heilige opstanding van Christus: want zie, door het kruis kwam er vreugde over de hele wereld. Altijd zegenen wij de Heer en bezingen wij Zijn opstanding, want om ons heeft Hij het kruis ondergaan, en de dood door Zijn dood vernietigd.

Volgens ongeschreven traditie kan hij bijv. toevoegen⁴⁰

Word verlicht, word verlicht, nieuw Jeruzalem, want de heerlijkheid des Heren is over u opgegaan. Dans nu en jubel, Sion. En gij, reine Moeder Gods, verheug u over de opwekking van uw Kind.

O, Uw goddelijke, Uw lieve, Uw allerzoetste stem: want Gij hebt vast beloofd met ons te zijn tot aan het einde der eeuwen, Christus: dit houden wij, gelovigen, vast, als een anker van hoop, en daarom jubelen wij.

O groot en allerheiligst pascha, Christus, Wijsheid, Woord Gods en kracht: geef ons nog intenser aan U deel te hebben in de avondloze dag van Uw koninkrijk.

De lepel wordt in de heilige kelk gezet, en de heilige kelk wordt met de communiedoek afgedekt.⁴¹

aceea îl acoperă. Pune apoi pe sfântul disc Aerul, întocmit, apoi sfânta steluță, iar peste ea acoperământul. După aceea, preotul citește în taină rugăciunea de mulțumire.

Preotul și diaconul își spală mâinile. Când se termină pre dica, se ridică perdeaua și se deschid sfintele uși, iar diaconul, închinându-se o dată, primește sfântul potir de la preot și, stând între sfintele uși, înalță potirul și zice:

D Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați.

S Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului. Dumnezeu este Domnul și s-a arătat nouă!

În Săptămâna Luminată strana cântă: Hristos a înviat... (o dată). Întorcându-se spre sfântul altar, diaconul dă sfântul potir preotului. Credincioșii se apropie, unul câte unul, să se împărtășească cu Sfintele Daruri. Preotul, stând cu fața către ei și ținând în mâini sfântul potir, zice rugăciunile dinaintea împărtășaniei:

P Cred, Doamne, și mărturisesc..., Cinei Tale celei de taină..., Nu spre judecată sau spre osândă...

Credincioșii vin unul după altul cu umilință și cu frică, închinându-se și ținând mâinile strânse la piept. Preotul zice fiecăruia:

P Se împărtășește robul lui Dumnezeu (**N**) cu Cinstitul și Sfântul Trup și Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor lui și spre viața de veci.

De heilige deuren worden geopend; de priester geeft de heilige kelk aan de diaken en deze wendt zich ermee tot het volk, zeggend: ⁴²

D Nadert in vreze Gods, met geloof en met liefde!

K Gezegend Hij Die komt in de Naam des Heren, God is Heer, en Hij is ons verschenen.

De diaken geeft de heilige kelk aan de priester terug, die de communie uitreikt, terwijl de diaken de kelkdoek vasthoudt onder de kin van de gelovige en de lippen afveegt.

P De dienaar Gods (*N.N.*) ontvangt het kostbaar en alheilig Lichaam en Bloed van onze Heer, God en Redder Jezus Christus, tot vergeving van zonden en tot eeuwig leven.

În timpul împărtășirii credincioșilor, strana cântă: Trupul lui Hristos primiți... , Cinei Tale celei de taină... sau alte cântări.

S Trupul lui Hristos primiți și din izvorul cel fără de moarte gustați. Aliluia, aliluia, aliuluia!

Cei împărtășiți își șterg buzele cu sfântul acoperământ și sărută sfântul potir închinându-se. La încheierea împărtășirii credincioșilor, preotul, ținând cu amândouă mâinile sfântul potir (sau, de nu este nimeni de împărtășit, luându-l de la diacon) îi binecuvântează pe cre dincioși cu sfântul potir și zice

P Mântuiește, Dumnezeuule, poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta.

S Am văzut lumina cea adevărată, am pri mit Duhul cel ceresc; am aflat credința cea adevărată, nedespărțitei Treimi închi nându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi.

(D Spală, Doamne, păcatele celor ce s-au pomenit aici, cu Cinstit Sângele Tău, pentru rugăciunile sfinților Tăi.)

Of: P Lichaam en Bloed van Christus,
en bij de laatste communicant voegt hij toe
tot vergeving van zonden en tot eeuwig leven.

K Zoon van God ... of: Ontvangt

na de laatste communicant:

K Alleluja, alleluja, alleluja.

De priester zegent het volk, zeggend:

P + Red, God, Uw volk en zegen Uw erfdeel.

Daarna zet hij de heilige kelk op het Altaar.

K Wij hebben het ware Licht aanschouwd, de hemelse Geest ontvangen, het ware geloof gevonden, wij aanbidden de ondeelbare Drie-eenheid, Die ons heeft gered.

*of: bij hoogfeesten het **feesttroopaar**.*

Indien de gedachtenissen nog op heilige diskos zijn, doet de diaken ze nu zorgvuldig met de spons in de kelk, evt. zeggend:

D *Wis, Heer, door Uw kostbaar Bloed de zonden uit van de hier herdachte dienaren. (door de voorspraak van Uw heiligen.)⁴³*

De la Paști până la Înălțare: Hristos a înviat... (o dată) De la Înălțare până la Rusalii: Înălțatu-Te-ai întru mărire... În timpul cântării, preotul pune sfântul potir pe sfântul antimis și diaconul pune în sfântul potir celelalte părțicele de pe sfântul disc. Preotul tămâiază Sfintele Daruri de trei ori, zicând:

P Înălță-Te peste ceruri, Dumnezeuule, și peste tot pământul slava Ta.

Preotul dă cădelnița diaconului, care le ridică deasupra capului și, trecând prin fața Sfintei Mese, se întoarce spre credincioși arătându-le sfântul disc, apoi îl duce la proscomidiar și-l pune acolo. Preotul se închină de trei ori în fața Sfintei Mese și zice în taină:

P Binecuvântat este Dumnezeul nostru...

Dacă nu este diacon, preotul se închină de trei ori înaintea Sfintei Mese, ia sfântul disc cu mâna stângă și sfântul potir cu mâna dreaptă și ținând sfântul potir deasupra sfântului disc, zice în taină: Binecuvântat este Dumnezeul nostru... Sfârșindu-se de cântat la strană: Am văzut Lumina cea adevărată... , preotul se întoarce către credincioși, zicând cu glas mare:

P ..totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin. Să se umple gurile noastre de lauda Ta, Doamne, ca să lăudăm mărirea Ta; că ne-ai învrednicit pe noi să ne împărtășim cu sfintele, dumnezeieștile, nemuritoarele, preacuratele și de viață făcătoarele Tale Taine. Întărește-ne pe noi întru sfințenia Ta, toată ziua să ne învățăm dreptatea Ta. Aliluia, aliluia, aliluia!

De diaken legt de opgevouwen velums en de ster op de heilige diskos.

De diaken geeft aan de priester het wierookvat:

d Verhef, heer.

De priester bewierookt driemaal de heilige kelk:

P Wees verheven boven de hemelen, o God;
over heel de aarde zij Uw heerlijkheid.

Hij geeft aan de diaken het wierookvat aan een vinger van zijn rechterhand en plaatst de heilige diskos met de velums en de ster er bovenop, op zijn hoofd. De diaken brengt deze naar de proskomidie. Zelf neemt de priester de heilige kelk op, [indien er geen diaken is, neemt de priester zelf de heilige diskos op en de heilige kelk] zacht zeggend:

P Gezegend is onze God,

Hierna roept hij naar het volk gewend:

P immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

En hij brengt de heilige kelk naar de proskomidie-tafel, de diaken bewierookt de heilige kelk, terwijl het koor zingt:

K Amen. Vervuld zij onze mond met Uw lof, o Heer, om Uw heerlijkheid te bezingen, want Gij hebt ons waardig geacht, deel te nemen aan Uw heilige, goddelijke, onsterflijke en levendmakende Mysteryën; bewaar ons in Uw heiliging, opdat wij de gehele dag Uw gerechtigheid overwegen. Alleluja, alleluja, alleluja.

În timpul acestei cântări, preotul merge la proscomidiar și pune sfântul potir acolo (iar dacă nu este diacon, duce și sfântul disc). Preotul cădește Sfintele de trei ori, nezicând nimic. Diaconul, având capul acoperit, merge în fața sfintelor uși și zice ectenia (dacă nu este diacon, următoarea ectenie se zice de către preot). Preotul se întoarce la Sfânta Masă și strânge sfântul antimis, începând cu partea de răsărit și continuând cu cea de apus, cea de miazăzi și în urmă cea de miazănoapte.

ECTENIA DE MULȚUMIRE

D Drepti, primind dumnezeieștile, sfintele, preacuratele, nemuritoarele, cereștile și de viață făcătoarele, înfricoșătoarele lui Hristos Taine, cu vrednicie să mulțumim Domnului.

S Doamne miluiește.

D Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

S Doamne miluiește.

D Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat cerând, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră, lui Hristos Dumnezeu, să o dăm.

S Ție, Doamne.

Diaconul merge înaintea icoanei Mântuitorului și așteaptă acolo cu capul plecat, până la sfârșitul rugăciunii amvonului. Preotul face cruce peste sfântul antimis cu Sfânta Evanghelie,

De diaken gaat naar zijn gewone plaats voor de litanie:

LITANIE

D Staat recht! Na onze deelname aan de goddelijke, heilige, alzuivere, onsterfelijke, hemelse en levendmakende, huiveringwekkende Mystериën van Christus, laat ons de Heer op waardige wijze danken.

K Heer, ontferm U.

D Help en red ons, ontferm U en bescherm ons, o God, door Uw genade.

K Heer, ontferm U.

D Vragend dat heel deze dag volmaakt, heilig, vredig en zonder zonde moge zijn, laten wij onszelf, elkaar en geheel ons leven toevertrouwen aan Christus onze God.

K Aan U, o Heer.

De priester vouwt het antimensien dicht ⁴⁴, terwijl hij bidt het:

RUGĂCIUNEA DE MULȚUMIRE

P Mulțumim Ție, Stăpâne, Iubitorule de oa meni, Dătătorule de bine al sufletelor noastre, că și în ziua de acum ne-ai învrednicit pe noi de cereștile și nemuritoarele Tale Taine. Îndreptează calea noastră, întărește-ne pe noi, pe toți, întru frica Ta; păzește viața noastră, întărește pașii noștri, pentru rugăciunile și mijlocirile măritei Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și pentru ale tuturor sfinților Tăi.

zicând ecfonisul:

P Că Tu ești sfințirea noastră și Ție slavă înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

Așează Sfânta Evanghelie pe Sfânta Masă, așa cum era la începutul Sfintei Liturghii.

Preotul, având capul acoperit și privind spre credincioși zice:

P Cu pace să ieșim.

S Întru numele Domnului.

D Domnului să ne rugăm.

S Doamne miluiește.

Preotul, luându-și Liturghierul, iese prin sfintele uși, merge în mijlocul bisericii, face o închinăciune către altar și zice rugăciunea amvonului.

GEBED NADAT ALLEN HEBBEN GECOMMUNICEERD

P Wij danken U, menslievende Heer, Weldoener van onze zielen, dat Gij ons ook heden Uw hemelse, onsterfelijke Mysteriën waardig hebt geacht. Maak onze weg recht, bevestig ons allen in Uw vreze. Bescherm ons leven, maak onze schreden onwankelbaar; door de gebeden en de smekingen van de glorierijke Moeder Gods en altijd Maagd Maria en van al Uw heiligen.

luid

Want Gij zijt onze heiliging en tot U zenden wij de lof: tot de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

Tijdens de uitroep neemt de priester het Evangelieboek op, maakt ermee een kruisteken boven het opgevouwen antimension en legt het erop.

Naar het volk gewend zegt hij:

P Laat ons in vrede heengaan.

K In de Naam des Heren.

D Laat ons bidden tot de Heer.

K Heer, ontferm U.

De priester leest voor de Christusikoon het gebed achter de ambon. De diaken staat rechts van de priester met gebogen hoofd. Hij luistert naar het gebed met zijn oraar in de hand. Na het gebed buigt hij naar de priester en gaat door de noorddeur naar de proskomidie.

RUĞĂCIUNEA AMVONULUI

P Cel ce binecuvântezi pe cei ce Te binecuvântează, Doamne, și sfințești pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, mântuiește poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta. Plinirea Bisericii Tale o păzește; sfințește pe cei ce iubesc podoaba casei Tale; Tu pe aceștia îi preamărește cu dumnezeiască puterea Ta; și nu ne lăsa pe noi cei ce nădăjduim întru Tine. Pace lumii Tale dăruiește, bisericilor Tale, preoților, *(aici se pomenește Cărmuirea țării, după îndrumările Sfântului Sinod)* și la tot poporul Tău. Că toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorând de la Tine, Părintele luminilor, și Ție slavă și mulțumire și închinăciune înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

Dacă credincioșii aduc daruri întru cinstirea și pomenirea Sfântului sau pentru sărbătoarele (colivi, brânză și ouă, struguri, pârgă de poame, ori alte roade), se cântă la strană troparele și condacul sărbătorii.

S *(Cântarea cuvenită)*

Preotul tămâind zice:

P Domnului să ne rugăm.

S Doamne miluiește.

Preotul, stând lângă daruri, zice cu glas mare rugăciunea potrivită cu felul de daruri (rugăciunile de acest fel se găsesc mai departe în Liturghier).

GEBED ACHTER DE AMBON

P Heer, Die zegent wie U zegenen en heiligt wie op U vertrouwen, red Uw volk en zegen Uw erfdeel. Behoed heel Uw kerk. Heilig hen die de schoonheid van Uw huis liefhebben en verheerlijk hen daarvoor door Uw goddelijke kracht. Verlaat ons niet die op U hopen. Schenk vrede aan Uw wereld, aan Uw Kerken, aan de priesters, aan hen die ons regeren en aan heel Uw volk. Want elke goede gave en iedere volmaakte gift komt van boven en daalt neer van U, Vader der lichten; en tot U zenden wij de lof, dank en aanbidding, tot de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

[Evt. kan nu een trisagion, of waterwijding worden gedaan.]

P (*Zice rugăciunea potrivită din Liturghier*)

S Amin. Fie numele Domnului binecuvântat... (*de 3 ori*)

În Săptămâna Luminată... Hristos a înviat... (de trei ori) Strana continuă cu Psalmul 33:

S Bine voi cuvâta pe Domnul...

Preotul se pleacă spre credincioși, în dreapta și în stânga, și intră prin sfintele uși. Diaconul intră prin ușa dinspre miazănoapte. Merg către proscomidiar unde își descoperă și își pleacă capetele amândoi. Preotul zice următoarea rugăciune:

P Plinirea Legii și a proorocilor Tu însuși fiind, Hristoase, Dumnezeul nostru, Cel ce ai plinit toată rânduiala părintească, umple de bucurie și de veselie inimile noastre, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Diaconul, din sfintele uși, zice:

d Domnului să ne rugăm.

S Doamne miluiește.

Diaconul își descoperă capul, se întoarce la proscomidiar și consumă ce a rămas din Sfintele Taine. El curăță sfântul potir cu vin și apă. Apoi îl șterge cu un ștergar anume pregătit și pune sfântul potir cu celelalte obiecte liturgice.

K Amen. De Naam des Heren zij gezegend van nu af tot in eeuwigheid. (3x)

(K ps. 33)

De priester gaat door de heilige poort naar de proskomidie, en zegt zacht het gebed voor het nuttigen van de Gaven

P Christus onze God, Gij zijt de vervulling van de Wet en de profeten. Gij hebt heel de heilsbeschikking van de Vader vervuld. Vervul onze harten met vreugde en blijdschap, immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

d Laat ons bidden tot de Heer.

De diaken vraagt zegen en nuttigt met vreze Gods en grote aandacht de heilige Gaven, en hij wast zijn handen. Daarna trekt hij zijn gewaad uit, vereert en gaat, God dankend, heen.

Preotul, acoperindu-și capul, binecuvântează pe credincioși dintre sfințele uși:

P Binecuvântarea Domnului peste voi toți cu al Său har și cu a Sa iubire de oameni, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

S Amin.

Preotul se pleacă către icoana Mântuitorului și zice:

P Slavă Ție, Hristoase Dumnezeule, nădejdea noastră, slavă Ție.

S Slavă. Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Doamne miluiește.(3x) Întru numele Domnului, părinte, binecuvântează.

P Cel ce a înviat din morți...; *iar de nu va fi duminică zice:* Hristos, Adevăratul Dumnezeu nostru, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Sale, ale Sfinților, măriților și întru tot lăudaților Apostoli, ale Sfântului (N - *al cărui hram îl poartă biserica*), ale celui între sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, arhiepiscopul Constantinopolului, ale Sfântului (N), a cărui pomenire o săvârșim, ale Sfinților și dreptilor dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana și pentru ale tuturor sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi, ca un bun și de oameni iubitor.

S Amin.

De priester zegent het volk, vanuit de heilige poort:

P + De zegen des Heren en Zijn ontferming kome over u, door Zijn genade en mensenzinnigheid, immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen.

K Amen.

P Eer aan u, o Christus God, onze hoop, eer aan U.

L Eer ... nu en ... Heer, ontferm U. (3x) Zegen.

De priester komt door de heilige poort naar buiten voor de grote wegzending

P Dat Christus onze ware God, (*Die opgestaan is uit de doden*) (*of evt. van het feest*) Zich over ons ontferme en ons redde; door de voorspraak van Zijn ongerepte Moeder, door de kracht van het kostbaar en levendmakend Kruis; door de bescherming van de geëerde, hemelse, onlichamelijke krachten; door de smeekbeden van de geëerde, roemrijke profeet, voorloper en doper Johannes⁴⁵; van de heilige, roemrijke en alomgeprezen apostelen; van de heilige, roemrijke zegevierende martelaren; van onze gewijde en Goddragende vaders; van onze heilige vader Johannes Chrysostomus, aartsbisschop van Constantinoepel; van de heilige rechtvaardige voorouders des Heren Joachim en Anna; van de heilige (*van de dag*) van wie wij de gedachtenis vieren; en van alle heiligen, want Hij is goed en mensenzinnig.

K Amen.

Preotul se întoarce cu fața spre icoana Mântuitorului și zice:

P Pentru rugăciunile sfinților părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, miluiește-ne pe noi.

S Amin.

Preotul se întoarce în altar și închide sfintele uși și perdeaua. Ieșind prin ușa diaconului, el (sau altcineva anume rânduit) împarte anafura credincioșilor. Când se termină aceasta, se întoarce în altar și, dacă nu este diacon, el însuși consumă Sfintele Taine. Preotul și diaconul își scot veșmintele și zic rugăciunile de mulțumire.

volgens nieuw Grieks gebruik, tijdens de wegzending:

K Hem die ons zegent en die ons heiligt, o Heer,
bescherm hem nog vele jaren!

de priester; niet recitatief

P De Heilige Drie-eenheid behoede u allen.

De priester deelt het antidoron uit, en zegt tot ieder:

P De zegen des Heren en Zijn ontferming kome over u.⁴⁶

Tenslotte sluit hij af met

Door Zijn genade en mensenliefde, immer nu en altijd,
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Naar het oosten gewend:

P Door de gebeden van onze heilige vaders,
Heer Jezus Christus onze God, ontferm U over ons.

K Amen.

Indien de priester alleen heeft gediend, nuttigt hij nu met vreeze Gods en zorgvuldigheid al wat over is van de heilige Communie. Hij reinigt de heilige kelk door deze tweemaal met wat wijn en één maal met water te spoelen. Na dit gedronken te hebben, veegt hij de heilige kelk droog met de spons. Hierna wast hij zijn handen en zijn lippen boven het speciale wasbekken. Hij leest de dankgebeden, doet zijn gewaden uit, kust het heilige Altaar en gaat de kerk uit, God dankend. Ondertussen worden door de lezer de dankgebeden gelezen.

EINDE
EN GODE ZIJ EER

- 1 Nieuwe Griekse toevoeging; niet in de oudere boeken.
- 2 En andere ikonen met het betreffende tropaar of: Heilige (*N.N.*), bid voor mij.
- 3 Volgens sommige uitgaven doet de priester nu een kleine weg zending. Dit is [volgens dr Fountoulis] een onnodige toevoeging.
- 4 Griekse rubriek: *P. door de noorddeur, D door zuiddeur*
- 5 Slavisch: ook de rest van de psalm.
- 6 In sommige uitgaven ook: Die mijn voeten krachtig maakt als die van een hert en mij doet staan op hoge bergen.
- 7 In sommige uitgaven en slavisch: Immer, nu en altijd, en in de eeuwen der eeuwen. Amen. Ook bij het feloon.
- 8 Tot hier in sommige Griekse uitgaven.
- 9 Bij concelebratie doet slechts één priester de proskomidie.
- 10 Noot vert.: "rechts" is van bovenaf gezien de linkerzijde, d.w.z. langs de letters I- N. "Linkerzijde" wil zeggen langs de letters C - A.
- 11 Nieuwe griekse toevoeging in sommige uitgaven:
d Kruisig, vader. **P** Toen Gij gekruisigd werd, o Christus, werd de tirannie opgeheven en de kracht van de vijand vertreden. Want geen Engel, noch een mens, maar de Heer Zelf heeft ons gered: Eer aan U.
- 12 d.w.z. van bovenaf gezien links
- 13 In Slavisch vaak geen Engelen. 1.= Johannes de Doper, 2.= de andere Profeten.
- 14 Het Grieks noemt geen martelaressen en monialen. Wel het Slavisch.
- 15 De uitgave van Simono-Petra herstelt de oude tekst:
d Doe vast staan **P** Door het woord des Heren staan de hemelen vast en door de adem van Zijn mond heel hun kracht.
 Het is pas later dat men de associatie heeft gemaakt: ster = ster van Bethlehem, en dan ook de afbeelding van de kerstikoon bij de proskomidie.
- 16 In het Grieks meestal slechts één of twee zinnen. In het Slavisch meestal ook: Want Hij heeft de aarde bevestigd en zij zal niet wan-

kelen. Uw troon staat vast van oudsher, van eeuwigheid zijt Gij. Stromen verheffen, Heer, stromen verheffen hun stem, stromen verheffen hun golven. Maar boven het gedruis van vele wateren, van de hoge baren der zee, is de Heer geweldig in den hoge. Uw getuigenissen zijn zeer betrouwbaar. Heiligheid komt Uw huis toe, Heer, in lengte van dagen.

17 In sommige uitgaven is de volgorde anders: **D** *Het is tijd ...*

P Gezegend... en de dialoog. Daarna (evt. *Hemelse Koning ..*)
Eer aan God ... Open mijn lippen ..

18 Sommige priesters bidden zachtjes: *Hemelse Koning ...*
en daarna: *Eer aan God ...*

19 Letterlijk: Om goed gemengde winden, goede opbrengst van de vruchten van het land en vredige weersomstandigheden.

20 "gevaar "niet in het Slavisch

21 D.w.z. indien een priester alleen dient, bidt hij het gebed tijdens de antifoon.

22 Voor de antifonen zie tekstboekjes koor. Dit kunnen de zgn.

Typika zijn , t.w.

1e) ps. 102 (of verzen eruit)

2e) ps. 145 (of verzen eruit)

3e) Zaligsprekingen.

Door de weeks kan men ook de eerste vier verzen zingen van ps. 91, 92 en 94.

Op hoogfeesten eigen uitgelezen verzen.

23 Volgens Slavisch gebruik en enkele Griekse uitgaven staat hij tijdens de eerste antifoon voor de Christus-ikoon.

24 Indien de priester alleen dient, bidt hij het gebed tijdens het zingen van de 2e antifoon.

25 D.w.z voor de Moeder Gods-ikoon. Volgens Slavisch gebruik voor de Christus-ikoon.

26 Zo genoemd omdat de priester dit tijdens de derde antifoon bidt, indien hij zonder diaken dient.

27 Volgens sommige uitgaven: Ook bidden wij voor de vrome, orthodoxe christenen. Dit is in de plaats gekomen van : voor de vrome keizer.)

- 28 Alleen volgens de Slavische traditie wordt hier soms een litanie ingevoegd voor de overledenen.
- 29 N.B. Bij de Basiliusliturgie volgt nu een ander gebed!
- 30 Het Slavisch heeft hier nog een restant van de Vredes-litanie, indien een diaken dient: *Om de vrede van boven.. Om de vrede.. Voor dit heilig Godshuis.. Om bevrijding.*
- 31 De rubrieken zijn in de verschillende handschriften zeer uiteenlopend. Volgens de Slavische boeken zegt de priester 3x het cherubijnenlied. Aan het slot staat 3x Alleluia, terwijl in de Griekse tekst 1x Alleluia staat, en de priester 1x het cherubijnenlied leest. Volgens oud gebruik wierookt de diaken. Bij de Intocht kan de diaken ook zelf het wierookvat aan een vinger van zijn rechterhand laten hangen.
- 32 De dialoog tussen de priester en de diaken zijn in de handschriften vaak zeer uitgebreid. Volgens enkele handschriften wordt bij de Intocht gebeden voor de Bisschop indien deze aanwezig is. Ook andere voorbeden worden in de Slavische traditie en soms in Griekenland gedaan. Dit staat niet in de handschriften en is dus van na het einde van de 18e eeuw.
- 33 Nieuwere Griekse uitgaven alleen 3x: Dan zal men kalveren op Uw altaar opdragen.
- 34 Volgens Slavische traditie ook: U te aanbidden, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, de eenwezenlijke en ondeelbare Drievuldigheid.
- 35 Volgens niet algemeen gebruik helpt de diaken de priester door voor hem de Gaven op te heffen. Het opheffen van de Gaven is echter bij uitstek een handeling van de priester, de Anafora.
- 36 Nieuw is het gebruik dat de priester tijdens het *Waardig is het...* het antidoron opheft boven de Gaven. (Het antidoron is al gezegend bij het begin van de proskomidie.) Dit gebruik houdt verband met de dienst van de "Panagia", de zgn "Verheffing" of "ΥΠΣΘΣΙΣ", waarbij het deeltje voor de Moeder Gods in de Kloosterrefter wordt opgeheven, na de maaltijd na de Liturgie, onder het zingen van "Waarlijk het is waardig".

- 37 Hij gedenkt één persoon, de plaatselijke bisschop, metropoliet of patriarch, of een andere aanwezige bisschop.
- 38 Volgens een oud gebruik: De priester geeft eerst een deel van het heilig Brood aan de diaken, neemt dan zelf, en daarna bidden zij de communiegebeden, met het heilig Brood in hun hand.
- 39 Andere uitgaven: Alheilig Bloed .
- 40 Deze en andere teksten van Pasen staan niet in de Griekse boeken, noch het gebed 'Wis Heer ...', ze worden echter door sommige priesters wel gezegd.
- 41 Sommige uitgaven hebben hier reeds het *DANKGEBED NA DE COMMUNIE: Wij danken u menslievende Heer ..* (zie de litanie).
- 42 De diaken houdt de heilige Kelk hier vast, nog uit de tijd dat de priester het heilig Brood uitdeelde en de diaken uit de heilige kelk liet drinken.
- 43 Het gebed *Wis, Heer, ...* staat nergens in de manuscripten, maar duikt soms wel op in nieuwere gedrukte uitgaven. In het Slavisch en Roemeens staat dit gebed in een kortere versie: alleen door de gebeden van de heiligen. (een langere versie heeft door de gebeden van de Moeder Gods en de/alle heiligen). Bij Vader Adriaan een nog kortere versie: zonder voorspraak etc. (herkomst onbekend: waarschijnlijk uit een franse uitgave van de byzantinologe Sophia Antoniadis; de eerste vrouwelijke hoogleraar in Leiden.) Deze editie (Asten) volgt deze kortste versie.
- 44 Indien men twee sponsen heeft, kan de ene (droge) spons in het antimension bewaard worden. De andere spons, die voor de kelk gebruikt wordt, blijft na de liturgie in de kelk om te drogen.
- 45 De Patroonheilige wordt volgens zijn categorie tussengevoegd: bijv. bij een feest van de Moeder Gods, wordt dat direct in het begin bij de Moeder Gods vermeld en niet nog eens achteraf bij de datumheiligen.
- 46 Tijdens het uitdelen van het antidoron kan ps. 33 gelezen worden en/of de dankgebeden.

❖ **ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΘΕΙΑΝ ΜΕΤΑΛΥΣΗΝ** ❖

❖ DANKGEBEDEN ❖

❖ DANKGEBEDEN ❖

❖ DANKGEBEDEN ❖

❖ DANKGEBEDEN ❖

❖ CONCELEBRATIE ❖

❖ NOTEN ❖

